

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Széchenyi-utca 45-ik szám. SZELENYI és TÁRSA nyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

RUTKAY MENYHÉRT.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2. 50 kt
Egyes szám ára 14 fill.

A trónörökös házassága.

Ferencz Ferdinád, Ausztria és Magyarország leendő uralkodója tehát mégis csak elveszi minden tilalom daczára Chotek Zsófia grófnőt. Az udvar elítéli ezt a házasságot, a trónörökösnek esküt kell tenni arra, hogy születendő gyermekeit kizárja az uralkodásból. Morganikus házasságnak keresztelik el ott felül azt, ami észszerű házasság. Tudvalevőleg a családok éppen úgy alá vannak vetve a degenerálás fogalmának, akár csak a növények, s ha egy család több alkalommal házasodik ugyanazon családba, a degeneráció kimaradhatlanul bekövetkezik. Porozzuk be az orchist a saját virágporával s nem csak magvakat nem hoz, de a növényt magát is megöli az ilyen beporzás. Más növényeknél nem ily veszedelmes az, de tény, hogy ha a virágot a saját porával termékenyítjük, mindég olyan magvakat fejleszt, melyekből éhbetetlen, satnya növények lesznek. Ellenben ha más növénygyedről vesszük a port, jól kifejlett magvakat és erőteljes növénygyedeket nyerünk a magvakból. Ugyanez áll az állatvilágra is, a maga egészében s a gazda nagyon jól tudja azt, hogy az u. n. „beltenyésztés”-nek igen gyakran kétféjü borjuk és csirkék s a legtöbnyire satnya utódok az eredményei, mely satnyaságot csak keresztezéssel, csak idegen vér bevitelével lehet eltüntetni. Tudvalevőleg az egyházi törvények is gátolják unokatestvérek között a házasságot, de jobban tennék, ha egyenesen eltíltanák, mert tapasztalás bizonyítja, hogy az ilyen rokon házasságok hatványozva fejlesztik ki az utódokban a családot tönkretévő betegségeket és rossz tulajdonságokat.

Ferencz Ferdinánd morganikus házasságát tehát elítélheti az udvar, de mi a magunk polgári eszével és természet-tudományi felfogásával elítélni nem tudjuk és nem akarjuk. Mert az ilyen házasságokból pattannak ki a János főherczegek. Sokkal erősebb generáció lesz ennek a házasságnak az eredménye, mintha királyi vérből származó — mondjuk — betegsége hajló, vele rokon főherczegnőt vezetett volna az ol-tárhoz, már pedig trónokra is kellene az erősek. Hanem hát hiába, az előítéletek miatt le kell ezeknek szorulni a trónról. És nem is csodálhatjuk, ha ott fennt a trón hűvösén olyan hidegen itélik meg a morganikus házassá-

got, mert hisz a társadalom más rétegeiben is csak így van az. Nem tekintik-e morganikus házasságnak, ha pl. egy mágnás család tagja hozzámegy egy polgári származású lateinerhez? Miért, hát azon annyira csodálkozni, ha fennt is szigorú kritikát gyakorolnak arra nézve, hogy ki körükbe való? Elvégre az emberek a trónon is csak emberek és ott fennt éppen annyi joguk van előítéletekre, mint nekünk itt alant.

Mi tehát nem tettünk érzélgő meghatottságot e házasság alkalmából, mint teszik egyhangulag a fővárosi lapok. Mert a házasságban mindég a faj-fennmaradás a fő dolog, s ez a házasság ezt a célt minden emberi számítás szerint jó fogja szolgálni. Nem lesznek trónon az utódok? Láttunk mi már boldogabb embereket közsorsban, mint királyok és czárok. A hovatovább mind jobban terjedő szocialista és anarchista törekvések mellett igazán nem irigylendő az uralkodók helyzete, s ki tudja, a trónörökös utódainak nem éppen az lesz-e a legnagyobb szerencséje, hogy trónra nem juthattak?

Rudolf trónörökös házasságához tudvalevőleg nagy reményeket fűztünk mi magyarok, mert annak a József nádornak az unokáját vette el, ki egész életét közöttünk töltötte, fővárosunkat széppé tette és gyermekeit is magyarrá nevelte. Hittük és reméltük, hogy József nádor unokája és József főherczeg huga megnyeri a trónörökös rokonszenvét a nemzet számára, s elosztatja azokat az előítéleteket, melyeket a dinasztia körében rólunk tápláltak és táplálnak. A nemzet örömrában uszott e házasság alkalmával s a főváros soha sem látott pompával fogadta a bevonuló gyönyörű házaspárt. A nemzet reményei nem voltak alaptalanok. Rudolf főherczeg nyelvünket tökéletesen értette, irodalmunkat ismerte, hozzánk vonzódott, főurainkkal majdnem baráti viszonyban élt. De hogy is lehetett volna ez másképp, ha valakit olyan anya nevelt, mint a mi megboldogult néhai királynénk? Lelkünk reményekkel volt tele, hogy végre valahára mégis lesz egy olyan uralkodónk, ki *egészen* megért bennünket. Kegyetlen volt a sors hozzánk, elragadta őt tőlünk s vele együtt letörtek, porba hulltak nemzetünk jogosult reményei.

Ferencz Ferdinánd főherczeg soproni tartózkodása alatt, mint az ottani huszárezred őrnagya, megtiltotta az ezred tisztikarának, hogy vendéglőben, *magán-*

körben magyarul beszéljenek. Ez az eset bejárta akkor a lapokat s Ugron Gábor az országházban is szóvá tette azt. Nyelvünket nem érti, nem beszél. Hogy is beszélne, mikor a főváros zurnalisztái tavalyi itt tartózkodása alkalmából *ráfogták*, hogy *kitűnően* beszél magyarul; egyedül Fényes Lászlónak volt bátorsága kikelni a nyomorult talpnyalás ellen, mely hazugságtól sem irtózik, mely nem létező érdemeket költ, csakhogy bizantinizmusának eleget tehessen. Hogy is tanulna meg ezek után a mi nyelvünket? Hisz nagyon helyesen és logikusan úgy gondolkozik, hogy ezeknek én *így is* jó vagyok királynak. Főlöleges a nyelvünket megtanulni, hisz őket az tőlem *nem kívánják*, s ha nem tudok magyarul, akkor sem jön nyilvánosságra, mert egyszerűen *elpalástolják*. Mióta a trónnak várományosa, azóta tíz év telt el, tehát lett volna *bőven ideje*, hogy nyelvünket elsajátítsa, *ha akarta volna*. Elvégre egy nyelvet még közepesen alul álló tehetséggel is el lehet sajátítani egy év alatt, főképp ha alkalma van valakinek közvetlen beszédből tanulni, mint a trónörökösnek. Nálunk csak ritka vendég ő is, tehát alig van alkalma megismerkedni szokásainkkal, érzelmeinkkel, gondolkodásunkkal. Már pedig egy uralkodónak éppen úgy ismerni kell annak a népnek, mely fölött uralkodni van hivatva, a typusát, hogy úgy szóljunk, a természetrajzát, mint a gépésznek a kezelendő gép alkatrészeit. Mert egész történelmünk 1526 óta bizonyítja, hogy azokat a rugókat, melyek a mi cselekvésünket irányítják, a mi uralkodóink éppen nem, vagy félreismerték. A nemzet érzelmvilágával nem törődtek s azt hasznukra fordítani nem tudták. Innen magyarázható az a sajátságos, hogy ne mondjuk, visszataszító tünemény, hogy egy dinasztia állandóan hadilábon áll egy hü nemzettel; *egy olyan nemzettel, melynek mindenét, de mindenét köszönheti*. Mert ki szerezte Habsburgi Rudolfnak a trónt s mi lett volna Mária Terézia trónjából, ha mi nem vagyunk? Hogy mi volt a magyar nemzet jutalma mindezekért, arról egyszerűen hallgassunk, hisz nekünk nem az a célunk, hogy keserű igazságokat mondjunk, melyek elvégre ugy sem változtathatnak a megtörtént dolgokon. Nekünk a mult tanulságaiból a jövőt kell előkészítenünk.

Ferencz Ferdinánd trónörökös tehát még eddig nem adta semmi jelét, hogy

értünk lelkesedik, ügyeink iránt érdeklődik. S féltő, hogy ez után sem lesz ez másképp, annál inkább, mert leendő neje egy cseh mágnás család sarja, tehát annak a nemzetnek a gyermeke, mely az összes gyűlölködő osztrák népek között legjobban gyűlöli nemzetünket. A ki tudja, hogy elhalt felséges asszonyunknak mennyit köszönhet a magyar nemzet s milyen befolyása volt a kiegyezés megkötésében is királyunkra, az elképzelheti, hogy az új házasság mit jelent a cseheknek. *Majdnem biztosra vehetjük, hogy a dualizmus megdül és a trializmus Ferencz Ferdinánd alatt megszületik.* Egy ilyen új alakulásnak jelentősége reánk még most alig ítélhető meg, de az máris bizonyos, hogy a magyar alkotmányosság újabb csorbájával és kudarcával fog végződni.

Mert tudjátok-e ti, jámbor magyarok, hogy miféle csodabogár a ti alkotmányosságotok? Semmi más, mint az osztrák vontató-gőzös sleppes hajója. A sleppes hajónak célja és akarata nincs; oda megy és az történik vele, mit a gőzös akar. Ez a gőzös bolondul szirtnek viheti, zátonyra vagy örvénybe vonszolhatja s a szegény sleppes hajónak el kell veszni, ha ügyetlen a gőzös kormányosa, mert sorsa — hála érte a 67-es bölcsességnek! — örökre és elváratlanul össze van kötve a vezető osztrákkal. *Velünk* ennek folytán történhetik sok minden, *általunk* nem történik semmi. Ime egy egyszerű példa a mostani az esetből. Az osztrák alkotmány ismeri és tiltja a morgani házaságot, a magyar alkotmány nem ismeri és így nem tiltja. Mi természetesebb tehát, hogy az osztrák alkotmány miatt a magyar alkotmányt meg kell változtatni s íme már is készülnek egy törvényjavaslat benyújtására, mely a magyar trónörök-

lés eddigi sorrendjét megváltoztatja, tehát alkotmányunk legnagyobb sarkkövét emeli ki az osztrákok kedvéért. Nem teszi meg Széll az uralkodó ház parancsára? No, hát ott van a Bukott, ott van Tisza Pista s mit meg nem tesznek ők a hatalom kedvéért? Ha egyik meg nem teszi, megteszi más, mert ez a, mi sorsunk, hogy Magyarországon mindég és mindenha akadtak olyanok, kik egyéni érdekből a pokollal is szövethetnek hazájuk érdekei ellen.

Bár magyar szempontból nincs okunk nagyon örülni a trónörökös házasságának, mindazonáltal tartós boldogságot kívánunk nekik.

Ebresztő.

A hazai ipar-pártolás érdekében.

Az iparpártoló egyesület előértekezlete megtartatott tehát, most aztán várjuk az alapszabály megszületését. Az ennek alkotására választott bizottság tulnépés és féltő, hogy a sok bába közt nem vagy nehezen születik meg az — alapszabály. Minden valószínűség szerint újra egy hosszút fog aludni ez az ügy, talán az egész nyáron át. A mi jó alkalom lesz a mozgalom ellenzőinek és ellenségeinek arra, hogy addig újra egy csomó mesterfogással, hunczutsággal tegyék illuzoriussá a nagy nehezen életre keltett és biztatóan megindult mozgalmat. Mert bizony azoknak az alapszabályoknak már előbb meg kellett volna lenniük tervezetben, aztán a bizottságnak egy hét alatt el kellett volna az alapszabály javaslatot készítenie, hogy mielőbb megalakulhasson és munkához láthasson az egyesület. Mert most már nagyon kell sietnünk, hogy sikert reméljünk.

A mi kereskedőink nagy része ugyanis kozmopolita érzelmeivel inkább gátat vet emozgalom elé, mintsem segitené azt, szükségszerűleg nem látván a saját közvetlen érdekét sem. A jelenlegi garastól, a melyhez hozzátapadt, hozzáított anyagias lelke minden idegszálával, nem tud feljebb emelkedni a közvetlen jövő képzetéig sem.

A kereskedelem gondviselészerű helyi nemtője azt mondja, hogy „elég volt már a közönséget szutyongatni, valami mást tegyünk . . .“

Jól van, hát buzdítsuk a kereskedőket a honi ipar pártolására . . . „Kérem a kereskedőket nem lehet zavarni! A kereskedő érdekei azt nem engedik meg, hogy a bevétele megapadjon, az üzletét veszélynek tegye ki . . . valami mást kell tennünk.“

De hát akkor újra csak a közönség közé kell még jobban bevinnünk és népszerűsíteni az eszmét . . . „Kérem, elég volt már a czikkezésből. Már valami reális dolgot kellene tennünk . . . pl. végigjárnánk az üzleteket és úgy próbálnánk valamit elérni . . .“ No hát én mindent megteszek önként, hazafiúi érzelmeimtől indítva, de már arra nem vállalkozom, hogy a boltosokat végig házaljam, mint egy vigécz, kitéve magamat esetleges visszautasításnak azon boltos részéről, a kinek a javát akarom előmozdítani . . . A nemtő talán megteheti ezt, én nem! De megteszem azt, hogy a közönséget ébresztem, korholom, osztorozom ezután is, de egyuttal odaálítom a tükröt a mi boltosaink elé is, hogy lássák meg benne önképüket, a maga csuf hazafiatlanságában . . . És mindezt a honi ipar pártolása, a hazai ipar megteremtése érdekében.

A nagyközönség nevében felszólítjuk a boltosokat, hogy kirakataikban kített portékák közt jegyezzék meg a magyar származásukat, a hazai készítményeket.

TÁRCZA.

Szerkesztőségben.

*Már az élet szép hajnalán
Boldogtalan árva voltam,
Vihartépett falevéllképp
Ide-oda elhányódtam.*

*S tudja isten, könnyem se volt,
Habár a seb úgy égetett.
Egykedvűen fásult szívvél
Néztem a nyüzsgő életet.*

*És most, mikor mások baját
Az ujságba rovom sorra;
Csak azt látom, hogy a könnyem
Kicsordul a papirosra.*

F. Szántó Lajos.

Buborékok.

*Játék lenne ez az élet,
Ha leélhetném tevéled.
A világgal nem törődnenék
Egymás körül sürgölődnenék.*

*Két buborék, mely a mélyből,
A rejtelmes tenger-éjből
Fölszállott, egy pillanatban
Találkozik s szertepattan.*

Zempléni Árpád.

Az apáti földesur.

— Korrajz. —

— Irta: *dr. Schmieđ Ferencz.* —
(A „Szabadság“ eredeti tárczája)

Pusztul a magyar földesur.

En istenem, maga az oka. Valamennyi olyan, mint az apáti Zboravári Zboray Abrahám. Példás furcsa a története. Elmondom, kiki okuljon belőle.

*

A zöld zsalugáterek le voltak eresztve.

Az apáti kastélyba nem pillanthatott be egész bucsuzásig a kíváncsi nap.

A kastélyba szanaszerte horkoltak a vendégek. Három átvirrasztott éjszaka fáradalmait pihenték ki.

Jó maga Zboray Abrahám ur kényelmes kereveten aludta az igazak álmát.

A körötte heverő szivarványos üvegek, törött billikomok elárulták, hogy itt — itak. Még pedig alaposan ittak, mert a földesur nem igen válogatott a nyoszolyákban.

Alkonyat felé volt, mikor a huszár először bátorkodott bekopogtatni az ajtón.

A kopogásra először sovány agár tápáskodott fel a kerevet mellől, kinyújtotta a négy lábát, nagyot ásított, majd morogni

kezdett. Azután mozdult meg csak Abrahám ur.

— Mi az?

— Én vagyok tekintetes uram, a Dénes.

— Bujj be!

A huszár csendesben benyitott, odabenn aztan összeverte bokáján a két sarkantyut, glédába állt. Tudta az ura szokását. Várt, míg a tekintetes ur a félszemét kegyesen kinyitja.

— No beszélj!

— Már megint itt van az az ur.

— Miféle ur?

— Aki azt a levelet írta.

— Az nem ur, az — zsidó!

— Igenis!

— Mit akar?

— Jaj, elpanaszolta minden baját, tekintetes uram. Elmondta, hogy milyen kegyelmes jó az én uram. Az ur . . . az izé . . . a zsidó rögtön megkapta települési engedélyt Apáton. Most már rendbe volna minden. De van az izének . . . a zsidónak kilencz gyereke. Három napja nem ettek. Elvannak csigázva a hosszú uttól. Az izének egy fagarasa sincs. Hát . . .

— Jó, jó. Ne prézsmítádj tovább. Adjon neki a kasznár tiz forintot . . .

Ha aztán a közönség akkor is mellőzni fogja azt, legalább erre hátrithatják magukról a hazafiatlanság vádját.

Hogy egy pár példát hozzunk fel:

A posztó- és szabó-üzletekben mért nincsenek képviselve — még pedig külön kiemelve és előtérbe állítva — a magyarországi posztó-gyárak? Hallottunk ilyen kifogást: miért nem tartanak a brassói, a marosvásárhelyi, gácsi stb. posztógyárak raktárait Miskolcra? . . . Hát boltos urak! Ez nem helyes beszéd! Vagy hát tartanak-e posztó-raktárt az osztrák, német és angol stb. gyárak Miskolcra? Ugy-e nem! Hanem önök tartják a hazai vagy külföldi gyárak készítményeit raktáron . . . illetve a hazaiakét nem, hanem a külföldit, nagyobb részt osztrákot . . . pedig tarthatnának tisztán hazait, összebeszélve, közakarattal és akkor a közönség olyan szépen fogyasztaná azt, mint a pinty és azonnal hazafivá lenne mind . . . Azt az uracsot pedig, a melyik osztrák vagy külföldi posztót importálna az öltönyéhez, úgy kigunyolná ez a hazafias közönség, hogy az kénytelen lenne elbujni a maga extra-gusztusával és kozmopolitizmusával?

Ugyanez a helyzet a fehérenemű-kereskedőknél is. Hát nem árulhatnák ok a kitűnő szepességi vásznat a cseh, morva, sziléziai meg az irországi vászon helyett? Sőt nekik a kötelességük volna az is, hogy a cseh és sziléziai szövött-árakkal házaló csehek, tótok kitiltását sürgessék. Mert hiszen ezek a házalók boltbért, adót nem fizetnek, tehát óriási előnnyel konkurálnak a kereskedőkkel és a legbecsesebb vevőiket, a készpénz vevőket kaparítják el előlük.

Avagy talán a zsolnai, pozsonyi stb. szőnyeggyárak is nagy raktárt tartanak Miskolcra? Hát a szőnyeg-kereskedéseink talán le vannak foglalva az osztrák gyártmányok számára, nekik nem sza-

bad a hazait tartani, sőt a külföldit fokozatosan hazaival cserélni ki?

Talán a pécsi majolika-gyár is külön raktárt tartson Miskolcra, mert a miskolci elegáns és nemes üvegkereskedések a cseh-üveg és cseh-porzellán számára vannak lefoglalva?

De ne folytassuk most tovább, majd rákerül még a sor a többi czikkekre és a többi boltosokra is, hanem vonjuk le a tanulságot.

Bizonyára minden kereskedőnek kötelessége volna egy kicsit a közvetlen üzleti jövőjére, a hazafiságra, a lelkiismeretre is tekintettel lenni, nem csak a garasra kötelessége volna a közönséget rá- és nem lebeszélni a magyar készítmények pártolásáról, mert csak így karöltve. Kereskedő és vevő-közönségünk kölcsönös hazafias törekvései adhatják meg a fejleni kezdő magyar iparnak azt a biztos talajt, a belföldi piacot, a mely előbb-utóbb annak felvirágozását fogja eredményezni.

Kiss Lajos.

Köztisztaság Miskolcra.

Hogy a köztisztaság és városunk nem egy anyaméhben születtek, ezt széles Magyarországon ma már senki sem fogja kétségbe vonni, legkevésbé mi szegény miskolcziai. Köztisztaság és Miskolcz városa, e két fogalom gyakran szerepel egymás mellett, de a lehető legtávolabb állanak egymástól, gyakran halljuk ezeket említeni, de csak mint egymást teljesen kizáró fogalmakat. Ének a miskolczai köztisztaságról régi ének, régi nóta, mely mindig új marad. Nemhogy valami haladást tapasztalnánk e téren, de olykor alaposnak látszik azon aggodalmunk is, hogy még hátrább vagyunk mint ezelőtt. E sorokat, a melyek fájdalom nálunk az örökös aktualitás becsével (?) bírnak, fokozottabb mértékben aktualissá tette a városunk-

ban pár nap óta dühöngő erős szél és egyik laptársunk az utcaseprőkhöz intézett következő oktatása:

1. Mielőtt sepernek, öntözzenek.
2. Ne akkor teljesítsék tisztelőreméltó hivatásukat, mikor az egész Miskolcz az utcán van.
3. És végül mindezekre tanítsák meg urokat és parancsolójukat: a várost is.

A mi ez utóbbit illeti, mi nevelésesen csekélynek és kicsinyesnek tartjuk e különben jó akaratú tanácsot, fölülte kevésnek tartjuk arra, hogy célravezessen és jelentékeny javulást idézzen elő e téren, még ha azok az ambiciózus utca-seprő ifjak méretetlen jóindulattal s páratlan köztisztasági érzékkel szóról-szóra fogják is követni laptársunk tanácsát. A köztisztasági ügy városunknak valóságos tengeri kigyójává nőtte ki magát, pirulnunk kellene érte minden idegen előtt, ha t. i. még pirulni tudnánk. Itt alapos, radikális reformokkal kellene már egyszer végre valahára segíteni ez ázsiai állapoton.

A köztisztaságot, ha már önmagáért, célszerűségi és egészségügyi tekintetből nem tudjuk, vagy nem akarjuk városunk falai között meghonosítani, akkor iparkodjunk azt legalább emberi hiúságból felkarolni, mert egy város köztisztasági viszonyai annak jó, vagy rossz hírnevével a legszorosabb összefüggésben vannak. Nem egyszer hallottam már az idegenben ilyen féle párbeszédet:

— Ön tehát miskolcz?

— Igen.

— Fúj Miskolcz! Nem tudnék ott lakni, abban a piszok fészekben.

És városunk nevét maholnap csaknem kivétel nélkül a „fúj“-jal kapcsolatban fogják emlegetni. Városunk köztisztaságügyének fontos szolgálatát jelenleg 13, mond tizenhárom utca-seprő suhancz, 4 azaz négy szemét fuvarozó kettős fogat és 3 azaz három utca öntöző kocsi látja el. Ugy-e bár minden korholásnál jobban beszélnek városunk köztisztasági statisztikájának ez adatai?

Már most kérdem, hogy ily nevelésesen

Azzal befordult a fal felé Zboravári Zboray Abraham ur a nélkül, hogy a félszemét kinyitotta volna és horkolt napnyugtáig.

*

Steinberger Izraelnek fölcsillant a két szeme. Tíz forint volt a kezében. Egy valóságos kék tizes. Mennyit tehet ezzel egy szorgalmas ember . . . !

A község népe, régi szokás szerint, nevet adott a jövevénynek. Elnevezte „tizes zsidó“-nak.

Azután évről-évre mesélte a tizes zsidó bevándorlásának a történetét. Érdekes történet.

A tizes zsidó fölosztotta a gyerekek közt a tizeset és a szerepeket. Az egyik csontot, rongyot, a másik tojást, csirkét, a harmadik gyümölcsöt vett rajta. Hordták egymásra a városba. Sopánkodtak és gsefteltek örökké, mindig nagyobb arányban. Egyszer aztán egy gebét is kerítettek valahol. Kordéba fogták, úgy jártak a vásárokbá. Majd a gebét addig csereberélgették, míg jó két hámos ló lett belőle.

A tizes zsidónak szorgalommal vitte fölfele a dolgát az ő Jehovája. A vak szerencse is hozzájárult. Meghalálozott a regále-bérlő.

Zboray ur kegyelméből a tizes zsidó lett a nagykorcsma.

Be is rendezte szépen. Volt ott alkalmas mulatóhely urnak, parasztnak. Azután a tizes zsidó igen jóra való ember volt. Sok szegény embert kisegített. Hitelbe pedig adott, amennyi csak kellett.

Egyszer meglátogatta a Zboray uraság is. Azután odajárt mindig. Zajos, vig társaságot toborzott össze és mulatott éjlelől-éjlelre a sok környékbeli gentry.

— Helyre, takaros kis lány volt a Fanny is. Valódi keleti szépség, Egyiptom gyöngye. Maga szolgált ki az uraknak.

Az öregre ritkán volt szükség. Csak úgy néha hívták félre.

— Héj, öreg jordány!

— Nu, parancsolja a tekintetes ur?

— Holnap küldök a bankba.

— Mire fel?

— Kölcsönért. De egy hét betart, míg megjön.

— Thodok már. Én adjak? Miért ne? Szívesen. A Zboray tekintetes urnak mindig. Thessék.

— Megkapod duplán.

— Nu, azt se nem bánom, ha triplán.

— Hát triplán.

— Gemacht. Itt van. Egy . . . kettű . . . három . . . Csak azt kérem, hogy ne tesszen megelégedezni arrul a Móni jerekről. Holnap teszi a doktorátus . . . négy . . . ütt . . . hat . . . Egy kis protekción szükségeli magát, könnyű a tekintetes órnak . . . hét . . . nyolcz . . . kilencz . . .

— Ne busulj öreg! add ide azt a pénzt. Majd beszéllek a nagybátyámmal a Móni gyerek miatt . . .

A Zboray uraság gavallér uraság. Igazi magyar gentry . . .

Fizet és protegál.

*

Elmult husz esztendő.

Bevigyorog a nap az apáti kastély udvarán.

Jön a huszár is — de nem a régi. Nem vitézkötéses magyar attila, hanem pléh gombos kék libéria van rajta. A lábain sárga belül, visszagyürt száru csizmák. A kezén fehér keztyű. A képe ki van borotválva.

Odabenn nincs agar. Az uraság ott hever a nyoszolyán, de nem horkol. Számit, egyre számit.

Egyszer kopognak.

— Nü, hereim!

értünk lelkesedik, ügyeink iránt érdeklődik. S féltő, hogy ez után sem lesz ez másképp, annál inkább, mert leendő neje egy cseh mágnás család sarja, tehát annak a nemzetnek a gyermeke, mely az összes gyűlölködő osztrák népek között legjobban gyűlöli nemzetünket. A ki tudja, hogy elhalt felséges asszonyunknak mennyit köszönhet a magyar nemzet s milyen befolyása volt a kiegyezés megkötésében is királyunkra, az elképzelheti, hogy az új házasság mit jelent a cseheknek. *Majdnem biztosra vehetjük, hogy a dualizmus megdül és a trializmus Ferencz Ferdinánd alatt megszületik.* Egy ilyen új alakulásnak jelentősége reánk még most alig ítélhető meg, de az máris bizonyos, hogy a magyar alkotmányosság újabb esorbájával és kudarczával fog végződni.

Mert tudjátok-e ti, jámbor magyarok, hogy miféle csodabogár a ti alkotmányosságotok? Semmi más, mint az osztrák vontató-gőzös sleppes hajója. A sleppes hajónak célja és akarata nincs; oda megy és az történik vele, mit a gőzös akar. Ez a gőzös bolondul szirtnek viheti, zátonyra vagy örvénybe vonszolhatja s a szegény sleppes hajónak el kell veszni, ha ügyetlen a gőzös kormányosa, mert sorsa — hála érte a 67-es bölcsességnek! — örökre és elvárlhatatlanul össze van kötve a vezető osztrákkal. *Velünk* ennek folytán történhetik sok minden, *általunk* nem történik semmi. Ime egy egyszerű példa a mostani az esetből. Az osztrák alkotmány ismeri és tiltja a morgani házaságot, a magyar alkotmány nem ismeri és így nem tiltja. Mi természetesebb tehát, hogy az osztrák alkotmány miatt a magyar alkotmányt meg kell változtatni s ime már is készülnek egy törvényjavaslat benyújtására, mely a magyar trónörök-

lés eddigi sorrendjét megváltoztatja, tehát alkotmányunk legnagyobb sarkkövét emeli ki az osztrákok kedvéért. Nem teszi meg Széll az uralkodó ház parancsára? No, hát ott van a Bukott, ott van Tisza Pista s mit meg nem tesznek ők a hatalom kedvéért? Ha egyik meg nem teszi, megteszi más, mert ez a, mi sorsunk, hogy Magyarországon mindég és mindenha akadtak olyanok, kik egyéni érdekből a pokollal is szövetkeznek hazájuk érdekei ellen.

Bár magyar szempontból nincs okunk nagyon örülni a trónörökös házasságának, mindazonáltal tartós boldogságot kívánunk nekik.

Ebresztő.

A hazai ipar-pártolás érdekében.

Az iparpártoló egyesület előértekezlete megtartott tehát, most aztán várjuk az alapszabály megszületését. Az ennek alkotására választott bizottság tulnépes és féltő, hogy a sok baba közt nem vagy nehezen születik meg az — alapszabály. Minden valószínűség szerint újra egy hosszut fog aludni ez az ügy, talán az egész nyáron át. A mi jó alkalom lesz a mozgalom ellenzőinek és ellenségeinek arra, hogy addig újra egy csomó mesterfogással, hunczutsággal tegyék illuzoriussá a nagy nehezen életre keltett és biztatón megindult mozgalmat. Mert bizony azoknak az alapszabályoknak már előbb meg kellett volna lenniök tervezetben, aztán a bizottságnak egy hét alatt el kellett volna az alapszabály javaslatot készítenie, hogy mielőbb megalakulhasson és munkához láthasson az egyesület. Mert most már nagyon kell sietnünk, hogy sikert reméljünk.

A mi kereskedőink nagy része ugyanis kozmopolita érzelmeivel inkább gátat vet emozgalom elé, mintsem segitene azt, szükségszerűleg nem látván a saját közvetlen érdekét sem. A jelenlegi garastól, a melyhez hozzátapadt, hozzáótt anyagias lelke minden idegszálával, nem tud feljebb emelkedni a közvetlen jövő képzetéig sem.

A kereskedelem gondviselészerű helyi nemtője azt mondja, hogy „elég volt már a közönséget szutyongatni, valami mást tegyünk . . .“

Jól van, hát buzdítsuk a kereskedőket a honi ipar pártolására . . . „Kérem a kereskedőket nem lehet zavarni! A kereskedő érdekei azt nem engedik meg, hogy a bevétele megapadjon, az üzletét veszélynek tegye ki . . . valami mást kell tennünk.“

De hát akkor újra csak a közönség közé kell még jobban bevinnünk és népszerűsíteniük az eszmét . . . „Kérem, elég volt már a cikkezésből. Már valami reális dolgot kellene tennünk . . . pl. végigjárnánk az üzleteket és úgy próbálnánk valamit elérni . . .“ No hát én mindent megteszek önként, hazafiúi érzelmeimtől indítva, de már arra nem vállalkozom, hogy a boltosokat végig házaljam, mint egy vigécz, kiteve magamat esetleges visszautasításnak azon boltos részéről, a kinek a javát akarom előmozdítani . . . A nemtő talán megteheti ezt, én nem! De megteszem azt, hogy a közönséget ébresztem, korholom, ostorozom ezután is, de egyuttal odaálítom a tükröt a mi boltosaink elé is, hogy lássák meg benne önképüket, a maga csuf hazafiatlanságában . . . És mindezt a honi ipar pártolása, a hazai ipar megteremtése érdekében.

A nagyközönség nevében felszólítjuk a boltosokat, hogy kirakataikban kitett portékák közt jegyezzék meg a magyar származásukat, a hazai készítményeket.

TÁRCZA.

Szerkesztőségben.

*Már az élet szép hajnalán
Boldogtalan árva voltam,
Vihartépett falevéllképp
Ide-oda elhanyagoltam.*

*S tudja isten, könnyem se volt,
Habár a seb úgy égetett.
Egykedvűen fásult szívvél
Néztem a nyüzsgő életet.*

*És most, mikor mások baját
Az ujságba rovom sorra;
Csak azt látom, hogy a könnyem
Kicsordul a papirosra.*

F. Szántó Lajos.

Buborékok.

*Játék lenne ez az élet,
Ha leélhetném tevéled.
A világgal nem törődénék
Egymás körül sürgölődnénk.*

*Két buborék, mely a mélyből,
A rejtelmes tenger-éjből
Fölszállott, egy pillanatban
Találkozik s szertepattan.*

Zempléni Árpád.

Az apáti földesur.

— Korrajz. —

— Irta: *dr. Schmieđ Ferencz.* —
(A „Szabadság“ eredeti tárczája)

Pusztul a magyar földesur.

En istenem, maga az oka. Valamennyi olyan, mint az apáti Zboravári Zboray Abrahám. Példás furcsa a históriája. Elmondom, kiki okuljon belőle.

A zöld zsalugáterek le voltak eresztve.

Az apáti kastélyba nem pillanthatott be egész bucsuzásig a kíváncsi nap.

A kastélyba szanaszerte horkoltak a vendégek. Három átvirrasztott éjszaka fáradalmait pihenték ki.

Jó maga Zboray Abrahám ur kényelmes kereveten aludta az igazak álmát.

A körötte heverő szivarványos üvegek, törött billikomok elárulták, hogy itt — itak. Még pedig alaposan ittak, mert a földesur nem igen válogatott a nyoszolyákban.

Alkonyat felé volt, mikor a huszár először bátorkodott bekopogtatni az ajtón.

A kopogásra először sovány agár tápáskodott fel a kerevet mellől, kinyújtotta a négy lábát, nagyot ásított, majd morogni

kezdett. Azután mozdult meg csak Abrahám ur.

— Mi az?

— Én vagyok tekintetes uram, a Dénes.

— Bujj be!

A huszár csendesen benyitott, odabenn aztan összeverte bokáján a két sarkantyut, glédába állt. Tudta az ura szokását. Várt, míg a tekintetes ur a félszemét kegyesen kinyitja.

— No beszélj!

— Már megint itt van az az ur.

— Miféle ur?

— Aki azt a levelet írta.

— Az nem ur, az — zsidó!

— Igenis!

— Mit akar?

— Jaj, elpanaszolta minden baját, tekintetes uram. Elmondta, hogy milyen kegyelmes jó az én uram. Az ur . . . az izé . . . a zsidó rögtön megkapta települési engedélyt Apáton. Most már rendbe volna minden. De van az izének . . . a zsidónak kilencz gyereke. Három napja nem ettek. Elvannak csigázva a hosszú uttól. Az izének egy fagarasa sincs. Hát . . .

— Jó, jó. Ne prézsmítájj tovább. Adjon neki a kasznár tiz forintot . . .

Ha aztán a közönség akkor is mellőzni fogja azt, legalább erre hátríthatják magukról a hazafiatlanság vádját.

Hogy egy pár példát hozzunk fel:

A posztó- és szabó-üzletekben mért nincsenek képviselve — még pedig külön kiemelve és előtérbe állítva — a magyarországi posztó-gyárak? Hallottunk ilyen kifogást: miért nem tartanak a brassói, a marosvásárhelyi, gácsi stb. posztógyárak raktárait Miskolcra? .. Hát boltos urak! Ez nem helyes beszéd! Vagy hát tartanak-e posztó-raktárt az osztrák, német és angol stb. gyárak Miskolcra? Ugy-e nem! Hanem önök tartják a hazai vagy külföldi gyárak készítményeit raktáron... illetve a hazaiakét nem, hanem a külföldit, nagyobb részt osztrákot... pedig tarthatnának tisztán hazait, összebeszélve, közakarattal és akkor a közönség olyan szépen fogyasztaná azt, mint a pinyé és azonnal hazafivá lenne mind... Azt az uracsot pedig, a melyik osztrák vagy külföldi posztót importálna az öltönyéhez, úgy kigunyolná ez a hazafias közönség, hogy az kénytelen lenne elbujni a maga extra-gusztusával és kozmopolitizmusával?

Ugyanez a helyzet a fehérnemű-kereskedőknél is. Hát nem árulhatnák ők a kitűnő szepességi vásznat a cseh, morva, sziléziai meg az irországi vászon helyett? Sőt nekik a kötelességük volna az is, hogy a cseh és sziléziai szövött-árakkal házaló csehek, tótok kitiltását sürgessék. Mert hiszen ezek a házalók boltbért, adót nem fizetnek, tehát óriási előnnyel konkurálnak a kereskedőkkel és a legbecsesebb vevőiket, a készpénz vevőket kaparítják el előlük.

Avagy talán a zsolnai, pozsonyi stb. szőnyeggyárak is nagy raktárt tartanak Miskolcra? Hát a szőnyeg-kereskedéseink talán le vannak foglalva az osztrák gyártmányok számára, nekik nem sza-

bad a hazait tartani, sőt a külföldit fokozatosan hazaival cserélni ki?

Talán a pécsi majolika-gyár is külön raktárt tartson Miskolcra, mert a miskolci elegáns és nemes üvegkereskedések a cseh-üveg és cseh-porzellán számára vannak lefoglalva?

De ne folytassuk most tovább, majd rákerül még a sor a többi czikkekre és a többi boltosokra is, hanem vonjuk le a tanulságot.

Bizonyára minden kereskedőnek kötelessége volna egy kicsit a közvetlen üzleti jövőjére, a hazafiságra, a lelkiismeretre is tekintettel lenni, nem csak a garasra kötelessége volna a közönséget rá- és nem lebeszélni a magyar készítmények pártolásáról, mert csak így karöltve. Kereskedő és vevő-közönségünk kölcsönös hazafias törekvései adhatják meg a fejleni kezdő magyar iparnak azt a biztos talajt, a belföldi piacot, a mely előbb-utóbb annak felvirágozását fogja eredményezni.

Kiss Lajos.

Köztisztaság Miskolcra.

Hogy a köztisztaság és városunk nem egy anyaméhben születtek, ezt széles Magyarországon ma már senki sem fogja kétségbe vonni, legkevésbé mi szegény miskolcziai. Köztisztaság és Miskolcz városa, e két fogalom gyakran szerepel egymás mellett, de a lehető legtávolabb állanak egymástól, gyakran halljuk ezeket említeni, de csak mint egymást teljesen kizáró fogalmakat. Ének a miskolczai köztisztaságról régi ének, régi nóta, mely mindig új marad. Nemhogy valami haladást tapasztalnánk e téren, de olykor alaposnak látszik azon aggodalmunk is, hogy még hátrább vagyunk mint ezelőtt. E sorokat, a melyek fájdalom nálunk az örökös aktualitás becsével (?) bírnak, fokozottabb mértékben aktualissá tette a városunk-

ban pár nap óta dühöngő erős szél és egyik laptársunk az utcáseprőkhöz intézett következő oktatása:

1. Mielőtt sepernek, öntözzenek.
2. Ne akkor teljesítsék tiszteltreméltó hivatásukat, mikor az egész Miskolcz az utcán van.
3. És végül mindezekre tanítsák meg urokat és parancsolójukat: a várost is.

A mi ez utóbbit illeti, mi nevétségesen csekélynek és kicsinyesnek tartjuk e különben jó akaratú tanácsot, fölülte kevésnek tartjuk arra, hogy célravezessen és jelentékeny javulást idézzon elő e téren, még ha azok az ambiciózus utca-seprő ifjak mérhetetlen jóindulattal s páratlan köztisztasági érzékkel szóról-szóra fogják is követni laptársunk tanácsát. A köztisztasági ügy városunknak valóságos tengeri kigyóává nőtte ki magát, pirulnunk kellene érte minden idegen előtt, ha t. i. még pirulni tudnánk. Itt alapos, radikális reformokkal kellene már egyszer végre valahára segíteni ez ázsiai állapotot.

A köztisztaságot, ha már önmagáért, célszerűségi és egészségügyi tekintetből nem tudjuk, vagy nem akarjuk városunk falai között meghonosítani, akkor iparkodjunk azt legalább emberi hiúságból felkarolni, mert egy város köztisztasági viszonyai annak jó, vagy rossz hírnevével a legszorosabb összefüggésben vannak. Nem egyszer hallottam már az idegenben ilyen féle párbeszédet:

— Ön tehát miskolcz?

— Igen.

— Fúj Miskolcz! Nem tudnék ott lakni, abban a piszok fészekben.

És városunk nevét maholnap csaknem kivétel nélkül a „fúj“-jal kapcsolatban fogják emlegetni. Városunk köztisztaságügyének fontos szolgálatát jelenleg 13, mond tizenhárom utca-seprő suhancz, 4 azaz négy szemét fuvarozó kettős fogat és 3 azaz három utca öntöző kocsit látja el. Ugy-e bár minden korholásnál jobban beszélnek városunk köztisztasági statisztikájának ez adatai?

Már most kérдем, hogy ily nevétségesen

— Gemacht. Itt van. Egy... kettű... három... Csak azt kérem, hogy ne tesszen megfélemedezni arrul a Móni jerekről. Holnap teszi a doktorátus... négy... ütt... hat... Egy kis protekcziósn szükségeli magát, könnyű a tekintetes órnak... hét... nyolcz... kilencz...

— Ne busulj öreg! add ide azt a pénzt. Majd beszélek a nagybátyámmal a Móni gyerek miatt...

A Zboray uraság gavallér uraság. Igazi magyar gentry... Fizet és protegál.

Elmult husz esztendő.

Bevigyorog a nap az apáti kastély udvarán.

Jön a huszár is — de nem a régi. Nem vitézköriéses magyar attila, hanem pléh gombos kék libéria van rajta. A lábain sárga belül, visszagyürt száru csizmák. A kezén fehér keztyű. A képe ki van borotválva.

Odabenn nincs agar. Az uraság ott hever a nyoszolyán, de nem horkol. Számit, egyre számit.

Egyszer kopognak.

— Nü, herein!

Azzal befordult a fal felé Zboravári Zboray Abraham ur a nélkül, hogy a félszemét kinyitotta volna és horkolt napnyugtáig.

*

Steinberger Izraelnek fölcillant a két szeme. Tíz forint volt a kezében. Egy valószínűs kék tizes. Mennyit tehet ezzel egy szorgalmas ember...!

A község népe, régi szokás szerint, nevet adott a jövevénynek. Elnevezte „tizes zsidó“-nak.

Azután évről-évre mesélte a tizes zsidó bevándorlásának a történetét. Érdekes história.

A tizes zsidó fölcsottotta a gyerekek közt a tizeset és a szerepeket. Az egyik csontot, rongyot, a másik tojást, csirkét, a harmadik gyümölcsöt vett rajta. Hordták egymásra a városba. Sopánkodtak és gsefteltek örökké, mindig nagyobb arányban. Egyszer aztán egy gebét is kerítettek valahol. Kordéba fogták, úgy jártak a vásárokbá. Majd a gebét addig csereberélgették, míg jó két hámos ló lett belőle.

A tizes zsidónak szorgalommal vitte fölfele a dolgát az ő Jehovája. A vak szerencse is hozzájárult. Meghalálozott a regále-bérlő.

Zboray ur kegyelméből a tizes zsidó lett a nagykorcsma.

Be is rendezte szépen. Volt ott alkalmas mulatóhely urnak, parasztnak. Azután a tizes zsidó igen jóra való ember volt. Sok szegény embert kisegített. Hitelbe pedig adott, amennyi csak kellett.

Egyszer meglátogatta a Zboray uraság is. Azután odajárt mindig. Zajos, vig társaságot toborzott össze és mulatott éjlelől-éjlelre a sok környékbeli gentry.

— Helyre, takaros kis lány volt a Fanny is. Valódi keleti szépség, Egyptom gyöngye. Maga szolgált ki az uraknak.

Az örege ritkán volt szükség. Csak úgy néha hívták félre.

— Héj, öreg jordány!

— Nu, parancsolja a tekintetes ur?

— Holnap küldök a bankba.

— Mire fel?

— Kölcsönért. De egy hét betart, míg megjön.

— Thodok már. Én adjak? Miért ne? Szivesen. A Zboray tekintetes urnak mindig. Thessék.

— Megkapod duplán.

— Nu, azt se nem bánom, ha triplán.

— Hát triplán.

értünk lelkesedik, ügyeink iránt érdeklődik. S féltő, hogy ez után sem lesz ez másképp, annál inkább, mert leendő neje egy cseh mágnás család sarja, tehát annak a nemzetnek a gyermeke, mely az összes gyűlölködő osztrák népek között legjobban gyűlöli nemzetünket. A ki tudja, hogy elhalt felséges asszonyunknak mennyit köszönhet a magyar nemzet s milyen befolyása volt a kiegyezés megkötésében is királyunkra, az elképzelheti, hogy az új házasság mit jelent a cseheknek. *Majdnem biztosra vehetjük, hogy a dualizmus megdül és a trializmus Ferencz Ferdinánd alatt megszületik.* Egy ilyen új alakulásnak jelentősége reánk még most alig ítélhető meg, de az máris bizonyos, hogy a magyar alkotmányosság újabb csorbájával és kudarczával fog végződni.

Mert tudjátok-e ti, jámbor magyarok, hogy miféle csodabogár a ti alkotmányosságotok? Semmi más, mint az osztrák vontató-gőzös sleppes hajója. A sleppes hajónak célja és akarata nincs; oda megy és az történik vele, mit a gőzös akar. Ez a gőzös bolondul szirtnek viheti, zátonyra vagy örvénybe vonszolhatja s a szegény sleppes hajónak el kell veszni, ha ügyetlen a gőzös kormányosa, mert sorsa — hála érte a 67-es bölcsességnek! — örökre és elváhatatlanul össze van kötve a vezető osztrákkal. *Velünk* ennek folytán történhetik sok minden, *Altalunk* nem történik semmi. Ime egy egyszerű példa a mostani az esetből. Az osztrák alkotmány ismeri és tiltja a morganikus házasságot, a magyar alkotmány nem ismeri és így nem tiltja. Mi természetesebb tehát, hogy az osztrák alkotmány miatt a magyar alkotmányt meg kell változtatni s ime már is készülnek egy törvényjavaslat benyújtására, mely a magyar trónörök-

lés eddigi sorrendjét megváltoztatja, tehát alkotmányunk legnagyobb sarkkövét emeli ki az osztrákok kedvéért. Nem teszi meg Széll az uralkodó ház parancsára? No, hát ott van a Bukott, ott van Tisza Pista s mit meg nem tesznek ők a hatalom kedvéért? Ha egyik meg nem teszi, megteszi más, mert ez a, mi sorsunk, hogy Magyarországon mindég és mindenha akadtak olyanok, kik egyéni érdekből a pokollal is szövetkeznek hazájuk érdekei ellen.

Bár magyar szempontból nincs okunk nagyon örülni a trónörökös házasságának, mindazonáltal tartós boldogságot kívánunk nekik.

Ebresztő.

A hazai ipar-pártolás érdekében.

Az iparpártoló egyesület előértekezlete megtartatott tehát, most aztán várjuk az alapszabály megszületését. Az ennek alkotására választott bizottság tulnépés és féltő, hogy a sok bába közt nem vagy nehezen születik meg az — alapszabály. Minden valószínűség szerint újra egy hosszút fog aludni ez az ügy, talán az egész nyáron át. A mi jó alkalom lesz a mozgalom ellenzőinek és ellenségeinek arra, hogy addig újra egy csomó mesterfogással, hunczutsággal tegyék illuzoriussá a nagy nehezen életre keltett és biztatón megindult mozgalmat. Mert bizony azoknak az alapszabályoknak már előbb meg kellett volna lenniük tervezetben, aztán a bizottságnak egy hét alatt el kellett volna az alapszabály javaslatot készítenie, hogy mielőbb megalakulhasson és munkához láthasson az egyesület. Mert most már nagyon kell sietnünk, hogy sikert reméljünk.

A mi kereskedőink nagy része ugyanis kozmopolita érzelmeivel inkább gátat vet emozgalom elé, mintsem segitene azt, szükségszerűleg nem látván a saját közvetlen érdekét sem. A jelenlegi garastól, a melyhez hozzátapadt, hozzáótt anyagias lelke minden idegszálával, nem tud feljebb emelkedni a közvetlen jövő képzetéig sem.

A kereskedelem gondviselészerű helyi nemtője azt mondja, hogy „elég volt már a közönséget szutyongatni, valami mást tegyünk . . .“

Jól van, hát buzdítsuk a kereskedőket a honi ipar pártolására . . . „Kérem a kereskedőket nem lehet zavarni! A kereskedő érdekei azt nem engedik meg, hogy a bevétele megapadjon, az üzletét veszélynek tegye ki . . . valami mást kell tennünk.“

De hát akkor újra csak a közönség közé kell még jobban bevinnünk és népszerűsíteniünk az eszmét . . . „Kérem, elég volt már a czikkezésből. Már valami reális dolgot kellene tennünk . . . pl. végigjárnánk az üzleteket és úgy próbálnánk valamit elérni . . .“ No hát én mindent megteszek önként, hazafiui érzelmeimtől indítatva, de már arra nem vállalkozom, hogy a boltosokat végig házaljam, mint egy vigéc, kitéve magamat esetleges visszautasításnak azon boltos részéről, a kinek a javát akarom előmozdítani . . . A nemtő talán megteheti ezt, én nem! De megteszem azt, hogy a közönséget ébresztem, korholom, ostorozom ezután is, de egyuttal odaálítom a tükröt a mi boltosaink elé is, hogy lássák meg benne önképüket, a maga csuf hazafiatlanságában . . . És mindezt a honi ipar pártolása, a hazai ipar megteremtése érdekében.

A nagyközönség nevében felszólítjuk a boltosokat, hogy kirakataikban kitett portékák közt jegyezzék meg a magyar származásukat, a hazai készítményeket.

TÁRCZA.

Szerkesztőségben.

*Már az élet szép hajnalán
Boldogtalan árva voltam,
Vihartépett falevéllképp
Ide-oda elhanyagoltam.*

*S tudja isten, könnyem se volt,
Habár a seb úgy égetett.
Egykedvűen fásult szívvél
Néztem a nyüzsgő életet.*

*És most, mikor mások baját
Az újságba rovom sorra;
Csak azt látom, hogy a könnyem
Kicsordul a papirosra.*

F. Szántó Lajos.

Buborékok.

*Játék lenne ez az élet,
Ha leélhetném tevéled.
A világgal nem törődnenék
Egymás körül sürgölődnenék.*

*Két buborék, mely a mélyből,
A rejtelmes tenger-éjből
Fölszállott, egy pillanatban
Találkozik s szertepattan.*

Zempléni Árpád.

Az apáti földesur.

— Korrajz. —

— Irta: *dr. Schmieđ Ferencz.* —
(A „Szabadság“ eredeti tárczája)

Pusztul a magyar földesur.

En istenem, maga az oka. Valamennyi olyan, mint az apáti Zboravári Zboray Ábrahám. Példás furcsa a históriája. Elmondom, kiki okuljon belőle.

*

A zöld zsalugáterek le voltak eresztve.

Az apáti kastélyba nem pillanthatott be egész bucsuzásig a kíváncsi nap.

A kastélyba szanaszerte horkoltak a vendégek. Három átvirrasztott éjszaka fáradalmait pihenték ki.

Jó maga Zboray Ábrahám ur kényelmes kereveten aludta az igazak álmát.

A körötte heverő szivarványos üvegek, törött billikomok elárulták, hogy itt — itak. Még pedig alaposan ittak, mert a földesur nem igen válogatott a nyoszolyákban.

Alkonyat felé volt, mikor a huszár először bátorkodott bekopogtatni az ajtón.

A kopogásra először sovány agár tápáskodott fel a kerevet mellől, kinyújtotta a négy lábát, nagyot ásított, majd morogni

kezdett. Azután mozdult meg csak Ábrahám ur.

— Mi az?

— Én vagyok tekintetes uram, a Dénes.

— Bujj be!

A huszár csendesen benyitott, odabenn aztan összeverte bokáján a két sarkantyút, glédába állt. Tudta az ura szokását. Várt, míg a tekintetes ur a félszemét kegyesen kinyitja.

— No beszélj!

— Már megint itt van az az ur.

— Miféle ur?

— Aki azt a levelet írta.

— Az nem ur, az — zsidó!

— Igenis!

— Mit akar?

— Jaj, elpanaszolta minden baját, tekintetes uram. Elmondta, hogy milyen kegyelmes jó az én uram. Az ur . . . az izé . . . a zsidó rögtön megkapta települési engedélyt Apáton. Most már rendbe volna minden. De van az izének . . . a zsidónak kilencz gyereke. Három napja nem ettek. Elvannak csigázva a hosszú uttól. Az izének egy fagarasa sincs. Hát . . .

— Jó, jó. Ne prézsmítájj tovább. Adjon neki a kasznár tiz forintot . . .

Ha aztán a közönség akkor is mellőzni fogja azt, legalább erre háríthatják magukról a hazafiatlanság vádját.

Hogy egy pár példát hozzunk fel:

A posztó- és szabó-üzletekben mért nincsenek képviselve — még pedig külön kiemelve és előtérbe állítva — a magyarországi posztó-gyárak? Hallottunk ilyen kifogást: miért nem tartanak a brassói, a marosvásárhelyi, gácsi stb. posztógyárak raktárait Miskolcra? . . . Hát boltos urak! Ez nem helyes beszéd! Vagy hát tartanak-e posztó-raktárt az osztrák, német és angol stb. gyárak Miskolcra? Ugy-e nem! Hanem önök tartják a hazai vagy külföldi gyárak készítményeit raktáron . . . illetve a hazaiakat nem, hanem a külföldit, nagyobbra osztrákot . . . pedig tarthatnának tisztán hazait, összebeszélve, közakarattal és akkor a közönség olyan szépen fogyasztaná azt, mint a pinty és azonnal hazafivá lenne mind . . . Azt az uracsot pedig, a melyik osztrák vagy külföldi posztót importálna az öltönyéhez, úgy kigunyolná ez a hazafias közönség, hogy az kénytelen lenne elbujni a maga extra-gusztusával és kozmopolitizmusával?

Ugyanez a helyzet a fehérmű-kereskedőknél is. Hát nem árulhatnak ok a kitűnő szepességi vásznat a cseh, morva, sziléziai meg az irországi vászon helyett? Sőt nekik a kötelességük volna az is, hogy a cseh és sziléziai szövöttárakkal házaló csehek, tótok kitiltását sürgessék. Mert hiszen ezek a házalók boltbért, adót nem fizetnek, tehát óriási előnnyel konkurálnak a kereskedőkkel és a legbecsesebb vevőiket, a készpénz vevőket kaparintják el előlük.

Avagy talán a zsolnai, pozsonyi stb. szőnyeggyárak is nagy raktárt tartanak Miskolcra? Hát a szőnyeg-kereskedéseink talán le vannak foglalva az osztrák gyártmányok számára, nekik nem sza-

bad a hazait tartani, sőt a külföldit fokozatosan hazáival cserélni ki?

Talán a pécsi majolika-gyár is külön raktárt tartson Miskolcra, mert a miskolci elegáns és nemes üvegkereskedések a cseh-üveg és cseh-porzellan számára vannak lefoglalva?

De ne folytassuk most tovább, majd rákerül még a sor a többi cikkekre és a többi boltosokra is, hanem vonjuk le a tanulságot.

Bizonyára minden kereskedőnek kötelessége volna egy kicsit a közvetlen üzleti jövőjére, a hazafiságra, a lelkiismeretre is tekintettel lenni, nem csak a garasra kötelessége volna a közönséget rá- és nem lebeszélni a magyar készítmények pártolásáról, mert csak így karöltve. Kereskedő és vevő-közönségünk kölcsönös hazafias törekvései adhatják meg a fejleni kezdő magyar iparnak azt a biztos talajt, a belföldi piacot, a mely előbb-utóbb annak felvirágozását fogja eredményezni.

Kiss Lajos.

Köztisztaság Miskolcra.

Hogy a köztisztaság és városunk nem egy anyaméhben születtek, ezt széles Magyarországon ma már senki sem fogja kétségbe vonni, legkevésbé mi szegény miskolcziak. Köztisztaság és Miskolc városa, e két fogalom gyakran szerepel egymás mellett, de a lehető legtávolabb állanak egymástól, gyakran halljuk ezeket említeni, de csak mint egymást teljesen kizáró fogalmakat. Ének a miskolci köztisztaságról régi ének, régi nóta, mely mindig új marad. Nemhogy valami haladást tapasztalnánk e téren, de olykor alaposnak látszik azon aggodalmunk is, hogy még hátrább vagyunk mint ezelőtt. E sorokat, a melyek fájdalom nálunk az örökös aktualitás becsével (?) bírnak, fokozottabb mértékben aktualissá tette a városunk-

ban pár nap óta dühöngő erős szél és egyik laptársunk az utcáseprőkhöz intézett következő oktatása:

1. Mielőtt sepernek, öntözzenek.
2. Ne akkor teljesítsék tiszteltreméltó hivatásukat, mikor az egész Miskolc az utcán van.
3. És végül mindezekre tanítsák meg urokat és parancsolójukat: a várost is.

A mi ez utóbbit illeti, mi nevetségesen csekélynek és kicsinyesnek tartjuk e különben jó akaratú tanácsot, fölülte kevésnek tartjuk arra, hogy célravezessen és jelentékeny javulást idézzon elő e téren, még ha azok az ambiciózus utca-seprő ifjak mérhetetlen jóindulattal s páratlan köztisztasági érzékkel szóról-szóra fogják is követni laptársunk tanácsát. A köztisztasági ügy városunknak valóságos tengeri kigyóává nőtte ki magát, pirulnunk kellene érte minden idegen előtt, ha t. i. még pirulni tudnánk. Itt alapos, radikális reformokkal kellene már egyszer végre valahára segíteni ez ázsiai állapotot.

A köztisztaságot, ha már önmagáért, célszerűségi és egészségügyi tekintetből nem tudjuk, vagy nem akarjuk városunk falai között meghonosítani, akkor iparkodjunk azt legalább emberi hiúságból felkarolni, mert egy város köztisztasági viszonyai annak jó, vagy rossz hírnevével a legszorosabb összefüggésben vannak. Nem egyszer hallottam már az idegenben ilyen féle párbeszédet:

— Ön tehát miskolczi?

— Igen.

— Fúj Miskolc! Nem tudnék ott lakni, abban a piszok fészekben.

És városunk nevét maholnap csaknem kivétel nélkül a „fúj“-jal kapcsolatban fogják emlegetni. Városunk köztisztaságügyének fontos szolgálatát jelenleg 13, mond tizenhárom utca-seprő suhancz, 4 azaz négy szemét fuvarozó kettős fogat és 3 azaz három utca öntöző kocsit látja el. Ugy-e bár minden korholásnál jobban beszélnek városunk köztisztasági statisztikájának ez adatai?

Már most kérdelem, hogy ily nevetségesen

Azzal befordult a fal felé Zboravári Zboray Abraham ur a nélkül, hogy a félszemét kinyitotta volna és horkolt napnyugtáig.

*

Steinberger Izraelnek fölcsillant a két szeme. Tíz forint volt a kezében. Egy valóságos kék tizes. Mennyit tehet ezzel egy szorgalmas ember . . . !

A község népe, régi szokás szerint, nevet adott a jövevénynek. Elnevezte „tizes zsidó“-nak.

Azután évről-évre mesélte a tizes zsidó bevándorlásának a történetét. Érdekes história.

A tizes zsidó fölosztotta a gyerekek közt a tizest és a szerepeket. Az egyik csontot, rongyot, a másik tojást, csirkét, a harmadik gyümölcsöt vett rajta. Horrták egymásra a városba. Sopánkodtak és gsefteltek örökké, mindig nagyobb arányban. Egyszer aztán egy gebét is keritettek valahol. Kordéba fogták, úgy jártak a vásárokbá. Majd a gebét addig csereberélgették, míg jó két hámos ló lett belőle.

A tizes zsidónak szorgalommal vitte fölfele a dolgát az ő Jehovája. A vak szerencse is hozzájárult. Meghalálozott a regále-bérlő.

Zboray ur kegyelméből a tizes zsidó lett a nagykorcsma.

Be is rendezte szépen. Volt ott alkalmas mulatóhely urnak, parasztnak. Azután a tizes zsidó igen jóra való ember volt. Sok szegény embert kisegített. Hitelbe pedig adott, amennyi csak kellett.

Egyszer meglátogatta a Zboray uraság is. Azután odajárt mindig. Zajos, vig társaságot toborzott össze és mulatott éjlelől-éjlelre a sok környékbeli gentry.

— Helyre, takaros kis lány volt a Fanny is. Valódi keleti szépség, Egyiptom gyöngye. Maga szolgált ki az urnaknak.

Az öregre ritkán volt szükség. Csak ugy néha hívták félre.

— Héj, öreg jordány!

— Nu, parancsolja a tekintetes ur?

— Holnap küldök a bankba.

— Mire fel?

— Költsönért. De egy hét betart, míg megjön.

— Thodok már. Én adjak? Miért ne? Szivesen. A Zboray tekintetes urnak mindig. Thessék.

— Megkapod duplán.

— Nu, azt se nem bánom, ha triplán.

— Hát triplán.

— Gemacht. Itt van. Egy . . . kettő . . . három . . . Csak azt kérem, hogy ne tesszen megfélemezni arról a Móni jerekről. Holnap teszi a doktorátus . . . négy . . . ütt . . . hat . . . Egy kis protekción szükségelt magat, könnyű a tekintetes urnak . . . hét . . . nyolcz . . . kilencz . . .

— Ne busulj öreg! add ide azt a pénzt. Majd beszéllek a nagybátyámmal a Móni gyerek miatt . . .

A Zboray uraság gavallér uraság. Igazi magyar gentry . . .

Fizet és protegál.

*

Elmult husz esztendő.

Bevigyorog a nap az apáti kastély udvarán.

Jön a huszár is — de nem a régi. Nem vitézkörékes magyar attila, hanem pléh gombos kék libéria van rajta. A lábain sárga belül, visszagyürt száru csizmák. A kezén fehér keztyű. A képe ki van borotválva.

Odabenn nincs agar. Az uraság ott hever a nyoszolyán, de nem horkol. Számit, egyre számit.

Egyszer kopognak.

— Nü, herein!

csékély erővel, hogy lehet csak némileg is megfelelni azon követelményeknek, melyeket városunk adófizető polgárai — a szép tekintélyes városi pótadó, az utcázásért és utca locsolási és különféle czimek révén teljesített szolgálataikért — méltón és jogosan támaszthatnak. Tudunk utcákat, hol az utcázásért és utca tisztogatásért járó illetékeket a város dicséretre méltó pontossággal beszédteti, de egy locsoló kocsit vagy egy utca seprő suhancot, még akkor sem láttak, mint az öklöm, mert ha egy véletlenül oda tévedne, bizonyára pénzért mutogatnák. E szerény sorok írójának nézete az, hogy egy város polgárainak érdekét a köztisztaság felkarolásával hathatósabban mozditja elő, mintha kaszárnya politikát követ.

Elvégre is az egészség legdrágább kincse az embernek, a köztisztaság pedig ettől elválaszthatatlan fogalom.

Konstantinápolyról azt beszélik az utazók naplói, hogy ott a köztisztasági szolgálatot az utcákon gazdátlanul koboró nagyszámu ebek végzik. Ezek a csavargó ebek ugyanis az utcára dobott ételmaradékokat, mindenféle szerves hulladékot, de különösen a dögölt macskákat és baromfiakat megemésztvén, ezáltal elejét veszik annak, hogy további romlásuk által a levegőt megfertőztessék. Vajjon nem lenne e czélszerű nálunk buzgó gyepmesterünk hivatalos ténykedését kissé korlátozni?

Jelenleg a fenti számokban pontosan jelzett erő áll városunk köztisztasági szolgálatában. Lehet, hogy több fogatja is van a városnak, de jelenleg activ csak ennyit foglalkoztat. . . . A csak néhány utcán összehajtott szemétdombok napokig hevernek a szél biztos prédája gyanánt s mire a szemétdombok felére lefognak, akkor nyitott kosiba kerülnek, hogy az uton a második fele is szépen kiperegjen vagy a széllal összelelkezve, kavargva repüljön vissza az utcákra, hogy tudónkba, orrunkba, szánkba

Betoppan az inas.

— Mit okorjo?

— I'bit gnediger herr, kéremalasan a nagysagos Kővári zurasággal akarja makát megpeszilni egy zur.

— Én velem?

— Ja wohl!

— Kicsoda?

— A herr Szporási akarja megpeszilni zuraság.

De már erre Kővári ur földühödik.

— Micsoda? A Zboray Ábrahám? Az a rundjos, az o cshavargu? Bizamosan megint külcson akarja kérni. Thakarodjék. Mandja neki, kikapta az utolsó porción, most már menjen dolgozni.

— Ja wohl!

— Várjan. Mandja neki, majd beprotezsálok ütet a vármegyéhez dijnoknak. Majd irok a Móni fiarnak. Csak ne is lásam ütet. Adjon neki két hatost. Mmars! Mert Kőváry Izor ur olyan uraság, a ki ha kissé lobbanékony is, de fizet és protezsál.

Már most ki volt bünösebb? a könynyelmű Zboray Ábrahám-e, vagy az a hangya-szorgalmu Steinberger Izrael?

és légszónkba kerülve a közegészségügyet szolgálja.

Mindezeknek az állapotoknak üdvös és a legsürgösebb szükség követelte javulását addig nem lehet várni, a míg egyszer a nagyérdemű városi testület e tarthatatlan állapotot be látva, nem hoz nagyobb anyagi áldozatot e közveszélyez, rut és városunk hírnevét pellengére állító viszonyok szanálására. Itt volna az ideje, hogy egy megfelelő tételt állítsanak be városunk költségvetésébe, mely gondosan zárt, új szerkezetű szemetes kocsik beszerzését, a köztisztaság szolgálatábanállók számának szaporítását s a jelenlegiek fizetésének emelését lehetővé tenné. Mert tizenhárom, havi 14 forint fizetést huzó suhancokkal köztisztaságot elgondolni óriás phantasia kell. Ne fukarkodjunk itt, a hol fukarkodni bűn s a hol a fukarság legjobban megbosszulhatja magát. De hozunk méltó áldozatot két legdrágább kincsünkért: egészségünkért és városunk jó hírnevéért, hogy ne halljuk soha többet e két szót: „Fujj Miskolcz!”

Előfizetési felhívás!

Az új évnegyed küszöben fölkérjük lapunk előfizetőit és olvasóit, hogy előfizetéseiket megújítani és lapunkat minél szélesebb körben terjeszteni sziveskedjenek.

Lapunk immár kilencz év óta hirdeti a függetlenség és szabadság magasztos elveit, ápolja az emberek önálló, szabad gondolkozását s ebben a felfogásban a közélet iránt való meleg érdeklődést. A városi és megyei közkérdésben — őre volt a nép igaz érdekeinek.

Mint szikla, őrt fog állni jövőre is a nép érdeke mellett s itt alkut nem ismerő igazságérzettel emeli föl szavát a nagyokkal és hatalmasokkal szemben.

Szóval a „Szabadság” minden irányban halad a régi nyomokon s számít ugy Miskolcz városa, mint Borsodvármegye közönségének szives támogatására.

Miskolcz, 1900. június hó.

A „Szabadság”

szerkesztősége és kiadóhivatala.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Június 30-án: A miskolci iparos-íjjak önképző- és köznevelődési egyesületének nyári táncvizsgálma a Népkertben.

Július 1. Petignatné Williger Tullia zongoratanárnő tanítványainak zenevizsgálma a Seper szállóban

Július 2-án. Magyar Királyi Államvasutak al-tisztiköre nyári táncmulatsága a Népkertben.

Július 7. A Borsodi-Bükk-Egylet nyári táncmulatsága a Népkertben.

Július 15. A diósgyőri vasgyári besorozott utonczok mulatsága.

— **Esküvő.** Bolváry Andor vármegyei aljegyző f. hó 30 án esküszik örök hűséget Ragályi Ida urhölgynek, Ragályi Béla orsz. képviselő nagyműveltségű és bájos unokahugának, Balajton.

— **Hymen.** Kobek Béla magyar kir. honvéd százados, jegyet váltott szellai Spolarich Lajos földbirtokos leányával, Juliskával Kun-Félegyházán.

— **Pályázat orvosi állásra.** A Mező-Kövesden elhalálozás folytán megüresedett községi orvosi állásra, melylyel a halottkémi teendők ellátása is egybe van kötve, Bónis Bertalan m.-kövesdi főszolgabíró pályázatot hirdet. Az állás javadalmazása: 1200 korona fizetés, és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak. A pályázati kérvények augusztus hó 4-ig nyújtandók be. A választás augusztus 8-án lesz.

— **Dr. Kovács Gábor**, ev. ref. főgymnásiumunk igazgatóját, az igazgató-tanács újabb hat évre egyhangulag megválasztotta. A szerencsés választás hírére a szülők, mint a tanúgy barátai örömmel fogadják.

— **A fogház-orvosi állás.** A miskolci kir. törvényszék fogházánál dr. Lang Bódog elhunytá óta üres orvosi állásra pályázatot írtak ki. Ez állással évi 600 korona tiszteletdíj jár. A törvényszéki orvosi vizsgával bíró orvosok pályázata június 25-től számított két hét alatt adandó be Ortway Miksa kuriai bíró, kir. törvényszéki elnökhöz.

— **Primitia.** Kerekes Béla, Esztergom főegyházmegyei áldozár ma reggel 8 órakor tartja első miséjét a miskolci felső róm. kath. templomban. A manuluktori tisztséget Zabráczy György plébános fogja végezni.

— **Athelyezések a vasutnál.** Fráter Tamás fogalmazó a miskolci üzletvezetőség-től a Budapest-balparti üzletvezetőséghez, Horkay Árpád állomásfőnök Révről hivatalnoki minőségben Miskolcz gömöri p. u. állomásra, Dobó Lajos hiv. gyakornok Maros-Ludasról a miskolci üzletvezetőség Csány állomására helyeztetek át.

— **Honvéd tűzoltók.** Szombathy Sándor tűzoltó főparancsnok vezetése alatt a tűzoltás körüli teendők teljesítésére kiképzett 36 honvéd vizsgálja nagy számu katonai és polgári notabilitások jelenlétében végbement, mely alkalommal a megjelentek, de különösen a honvédség legőszintébb elismerését és köszönetét tolmácsolta Szombathy Sándor főparancsnoknak a kitűnő kiképzésért.

— **A községek pénze.** A belügyminiszterium tapasztalta, hogy sok vagyonosabb községnek sincs külön pénzszekrénye, hanem a község pénzét a bíró vagy a pénztáros hordja magával, a miből sokszor nagy zavarok keletkeznek. Ezért a belügyminiszter elrendelte, hogy minden vagyonosabb község szerezzen be egy tűz- és betörésmentes vas pénzszekrényt, a kisebb községek pedig egy erős szerkezetű, jól zárható, falhoz vagy padlóhoz erősített szekrényben vagy ládában tartásuk pénzüket. E szekrényekhez több kulcsnak kell lenni és minden kulcsnak a községi képviselőtestület más tagjánál, úgy, hogy egyszerre a kulcsok egynél ne lehessenek.

— **Elővásár.** Ezen a czímen adtunk kifejezést a közönség azon kívánságának, hogy az élelmi, kivált baromfi-piaczon az ismét-eladók vásárlási jogát megszorítsák, hogy t. i. meghatározott ideig csak a nagyközönség vásárolhasson s azontul az ismét-eladó, hogy továbbá a rendőrség korlátozza a kofák tulságos szabadságát, a mi rendszerint a közönség megzavarásában jelentkezik, olyképen, hogy az alkudozó vevő és eladó beszédébe beleszólnak, kikapják a vevő kezéből a portékát, sőt el is viszik. Ha pedig a meglepett vevő szólni mer, durván rátámadnak, leszidják. A mit irtunk, azt kiegészíthetjük a piaci rendtartás közlésével. Az 1892-ben hozott rendtartásban ugyanis a kofák vásárlási jogosultságának korlátozása fel volt véve, de azt a belügyminiszterium az iparverseny szabadságának czimén törölte. A jóváhagyott rendtartás 2. §-ának utolsó pontját és 4. 5. §-ait azonban a rend-

örtség már azért is figyelembe vehető és végrehajtható, mert azokat sem a miniszterium nem törölte, sem azóta hatályon kívül nem helyezték. Kimondja ugyanis a rendtartás, hogy az elővásár tilos. Nyáron tehát reggel 5 óra előtt a falusi előbb beérkezett árusítóktól még sem szabad összeszedni a portékát, sem pedig elébök menni. A 4. § világosan rendeli, hogy „a ki valamely áru felett alkuban áll, mindaddig, míg az alku tárgyát ott nem hagyta, előjoggal bír, miből kifolyólag tilos két fél közti alku alatt egy harmadiknak közbe igérni. Az 5. § meg éppen ezt rendeli: „Káromkodás, botrányt okozó perlekedés tilos“. Vajjon felügyel-e a rendőrség ezeket a szokásokra? Ha felügyelne, aligha volnának panaszok.

— **Megőrült.** Kinos jelenetek voltak tanni tegnap délután a Széchenyi-utcán járkálók. *Groman* Anna cselédleány, ki már évekket ezelőtt megőrült és azóta folytonos őrízet alatt állott rokonainál, valahogyan elmenekülve, kiabálva tánczolta végig a főutcát. A szerencsétlen teremtést végre egy rendőr csillapította némileg le, majd övének átadta.

— **A „kereskedők és gazdák köre“**, vizsztatérve a régi szép szokáshoz, a természet igazi ölén a fölséges ózondus levegőjü Tapolca fürdőn tartotta meg első nyári táncmulatságát. A kezdet e téren is fényesen sikerült. bár a résztvevők névsora a mulatság zártkörtségének sajtóságos jellegére vall. Ettől eltekintve a különben jól sikerült mulatság a késő reggeli órákban ért véget. A mulatságon részt vettek:

Asszonyok: Dr. Altmann Ignácné, Balog Józsefné, Baruch Gyuláné, Braunfeld Józsefné (D.-Győr), Deutsch Gusztávné, dr. rgrí Miksáné, Feuerstein Izidorné, Feuerstein Mórné, Friedmann Arnoldné (D.-Győr), Friedmann Bertalané, Grünfeld Sándorné, Guttmann Samuné (Onga), Harangi Gyuláné (Mező-Kövesd), Harangi Monyhétné, dr. Havas Leoné, Heimlich Simonné, Hercz Jenőné, dr. Hercz Ödöné, Kis Ödöné, Klein Józsefné, Klein Miksáné (Sz.-Bessenyő), Kohn Edéné, ifj. Kohn Ignácné, Munk Sománé (A.-Zsoltza), Munk Pálné (A.-Zsoltza), Natter Kálmáné, Neufeld Lipótné, Neumann Adolfné, Patzauer Sománé, dr. Rácz Józsefné, Richard Márkné, Róth Dánielné, Schrecker Lipótné, Schwarz Bertalané, Schwarz Mórné, dr. Schwalb Arminné, dr. Singer Henrikné, dr. Sugár Jakabné, Székely Marcellné, dr. Szél Miksáné, Török Ernőné, dr. Vajda Márkné, Varga Ignácné (H.-Németi), Varga Jakabné, dr. Venatianer Jakabné, Weisz Józsefné, Weisz Mórné, Weizkopf Adolfné, Wexler Simonné, Wilhelm Hermanné.

Leányok: Feuerstein Ilon, Gellért Etel (Budapest), Goldstein Emma, Grünfeld Klári, Harangi Erzi, Heimlich Lujza, Kohn Irén, Munk Margit, Rácz Malvin és Margit, Reichard Giza és Piroška, Rosenthal Ella, Rottstein Emmi (Budapest), Roth Blanka, Varga Jolán, Varga Friczi, Weisz Ella, Weisz Etelka, Wexler Iní, Wilhelm Hilda.

— **Erettégi vizsga.** Az ev. ref. főgymnásiumban az errettégi vizsgák befejezést nyertek. Eredménye a következő: Jelesül érettek: Friedman Géza, Kovács Gábor, Silbiger Gyula; jól érettek: Jankovich Gyula, Kiss Olga, Kohn Sándor, Reichard Ottó; egyszerűen érettek: Csernátoni Kálmán, Csontó Dezső, Egly József, Friedman Jenő, Gombár István, Groszman Ignác, Hayde Kálmán, Krón Imre, Leskó Béla, Máday Lajos, Maholányi László, Morvay Ödön, Némethy Pál, Pataky Sándor, Repeczky László, Steiner Ferencz. — Javító vizsgálatra utasított öt tanuló, véglegesen elutasított egy.

— **Kettős gyilkosság.** Párját ritkító rémes eset történt Sajó-Szentpéteren, mely az egész várost még most is lázas izgatottságban tartja. Ifj. Farkas József jómódu, vagyos fiatal gazda, tavaly vált el nejétől, Samu Erzsébettől.

A válás okait és részleteit nem tudjuk.

Az elvált asszony édes apjához ment vissza, volt ura pedig ezalatt részegeskedésnek adta magát, mindenét elpredálva, fokról fokra súlyd. Elvált nejét több ízben fenyegette azzal, hogy meg fogja gyilkolni, de komolyra

e fenyegetést senki sem vette. Tegnapelőtt délután Samu Erzsébet testvérével, a 18 éves Samu Józseffel kiment a szőlőhegyre. Az emberbőrbe bujtatott fenevad titkon, lopva követte lépteiket egy élesre kiköszörült, mintegy 20 centiméter hosszú hegyes törrel. A szőlő közül hirtelen előugorva, volt feleségén öt mély szurást ejtett, majd ennek segítségével siető fivérén is két szurást ejtett. Samu Erzsébet nyomban, Samu József pedig pár óramulva halt meg. Hogy mi vezethette ifj. Farkas Józsefet e vadállatias kegyetlenségre még nem tudjuk.

A rémes gyilkosság híre csakhamar befutotta Sajó-Szentpétert és környékét s az emberek s gyermekek ezrei keresték fel a gyilkosság színhelyét, a szőlőt, a hol egy cseresznyefa alatt egész vértengerben meghaltan találták Farkasné Samu Erzsébetet s haldokló fivérét, Samu Józsefet.

A színhelyen megérkezett csakhamar Bakó kir. aljárásbíró is a szükséges intézkedések megtétele végett.

A szerencsétlen véget ért áldozatokat tegnap délután temették el óriási részvét mellett.

— **A Magyar Turista Egyesület köszönete.** A Magyar Turista Egyesületnek Miskolczon tartott közgyűlése alkalmából oly sok oldal felől nyilvánultak egyesületünk iránt a rokonszenv és vendégszeretet jelei, hogy lehetetlen köszönetünket minden egyesnek külön kifejezni. Ez okból ez uton mondunk hálás köszönetet egy a vármegyei és városi hatóságoknak, mint mindazon testületeknek, társaságoknak és magánosoknak, melyek s kik előzékenységgel s fáradozásukkal arra törekedtek, hogy a Miskolczon és Borsodvármegye területén töltött időre a legkellemesebb emlékekkel gondolhassunk vissza, nemkülönben a miskolczi sajtó képviselőinek is, kik a turista ügyet oly lelkesen felkarolni sziveskedtek. Hazafias üdvözléssel a Magyar Turista Egyesület központi választmányára nevében: *Teéry* Ödön, *Dőri* Gyula.

— **A rozsdás tü.** Vigyázatlanság, könnyelmű felsemvevés majdnem emberéletet követelt áldozatul. *Oláh* József aranyműves ugyanis a kezén támadt pattanást egy rozsdás tüvel felszurván, oly nagyfokú vérmérgезést kapott, hogy a haláltól csak kórházunkban végrehajtott súlyos műtétek mentették meg.

— **Táncmulatság.** Városunk iparos ifjúsága ma este tartja nyári táncmulatságát a Népkerthben. A derék ifjak minden tőlük telhetőt elkövetnek, hogy feledhetetlenné tegyék mulatságukat az azon résztvevőknek. Az 50 tagból álló rendezőség mint értesülünk, nagy gondot és föltötte óvatossággal fordítanak, hogy a népkert díszítése, mint általában az egész mulatság rendezése körül. Szóval ma egy minden ízében sikerült nyári táncmulatság fog lezajlani a Népkerthben.

— **Az új zónatarifa.** A magyar államvasutak új zónatarifájának életbeléptetését, mint jó forrásból értesülünk, hosszabb időre elhalasztották. Az új tarifát július 1-én akarták érvénybe léptetni, ujabban azonban az a hír merült föl, hogy életbeléptetését augusztus 1-re halasztották. De az a határnap sem tartható be, mert az új tarifa a 18, 19 és 20-ik zónában a tarifát fölemeli, az ilyen tarifaemelés pedig a fennálló szabályok szerint 6 héttel megelőzőleg szabályszerűen közzéteendő. A közzététel tekintetében pedig eddig semmiféle intézkedés sem történt. A kereskedelmi miniszter a tarifabizottság május hó 5-én tartott ülésén amaz aggodalmának adott kifejezést, hogy kis- és középtávolságokban leszállítandó tarifa az államvasut bevételeit nagyon is megingatná, mert a mérséklés mintegy 6 millió koronával csökkentené a sze-

mélyszállítás jövedelmezőségét, ezt az összeget nagyon is mérsékelten pótolni 18–20-ik zóna tarifájának emelése. Habár a kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy a tarifa változtatásánál nem egyedül a pénzügyi szempontok lebegnek szem előtt, a nagy differencia miatt mégis valószínű, hogy a zónatarifa megváltoztatása egyelőre lekerül a napirendről.

— **Pipa nélkül.** Ha az igazságügyminiszter ur egyszer s mindenkorra véget akar vetni a párbaj annak a fajtajának, amelyek letaposott tyukszemek miatt vitatnak, tiltsa meg az államfogházban a — dohányzást. Az tudniillik nem olyan nagy baj a pipás embernek, ha kissé hiányos a kosztja, csak egy jó szivar következzeik utána. Valami dohányféle, valami kis szivnivaló... Micsoda könnyű lenne például a tömlőz a csillagbörtönbelieknek, ha pipázni lehetne benne. De nem szabad. A szenvedélyes dohányos rabok valósággal betegek lesznek ennek a tilalomnak. Egy eldobott szivarvégért csak tákat vivnak s az irigylésre méltó boldog ember, aki hamarabb a szájába dughatja. S micsoda furfangos módokat eszeltek ki ezek a szerencsétlen emberek arra, hogy egy kis dohányforma szaghoz, izhez jussanak. Megeszik a pipát. Rággják, szopogatják a cserepet, amihez egy kis keserű dohánylé tapadt s nem régiben egy meggyfa pipaszárát apróztak föl darabokra, hogy mindenkinek jusson belőle valami. A börtön lelkésze volt a pipaszár — s bagó lett belőle. Szóval — keserves a világ pipa nélkül.

— **Celsius kontra Réaumur.** A svéd Celsius és a francia Réaumur — ha nem is személyesen, de a rendszerükkel — régóta harcban állanak egymással. Tudvalevő, hogy mindketten a hőmérsékletet mérik; de míg az egyik nem hajlandó 80 foknál nagyobb hőséget elismerni, addig a másik 100 fok szerint méri a meleget, a közönség pedig ingadozik a két számítás között és vele együtt ingadozik a tudományos világ is. Nos, a jövő év januárjától fogva Poroszországban megszűnik ez a versengés. A porosz kultuszminiszterium ugyanis elrendelte, hogy januártól fogva az iskolákban és minden nyilvános ellenőrzés alatt álló helyen Celsius szerint mérjék a hőmérsékletet. — Poroszországban tehát Celsius legyűrte Réaumurt. Tekintve az intézkedés nyomán járó praktikus hasznát, bizonyára nem volna hiabavaló, ha nálunk is megcsinálnák ezt a rendszabályozást. Sok zavarnak elejét vehetnék vele.

— **Asszonyok a büntetőtörvény statisztikájában.** A kriminál-statisztika összeállításánál bebizonyult, hogy a megbüntetett egyének zömét férfinem kontigense szolgáltatja. Bár régi kriminálisták azt állítják, hogy a bünbe merült nő sokkal gyorsabban és mélyebbre sülyed, mint a szenvedélyek hullámzásainak áldozott férfi. A gyilkosság motívumai az asszonyoknál jobbadán a féltékenység és a szerelmi csalódás. Míg a gyilkosságok más nemeiben, különösen ott, a hol durva, aljas motívumok voltak megállapíthatók, a férfigyilkosok száma sokkal nagyobb a nőkénel. 321 rabló közül 14 asszony volt. 5200 tolvajnót állít össze a porosz statisztika, míg a férfineből 18000-et irtak össze a törvényszék statisztikusai. Csecsemőgyilkosságot követett el 195 nő és 45 férfi, míg a többi bűntényeknél a férfiak száma van túlnyomólag képviselve. A nők jobbadán a házasságban követik el a bűntényeket. A legtöbb bűnt azonban mégis az elvált és az özvegy asszonyok követik el.

— **A miskolczi ipartestületi betegsegélyző pénztárnál** f. évi július hó 1-től való érvényesül az átlagos heti munkabérek a következőleg állapítottak meg, n. m. 1. A tanoncokra nézve heti 4 koronában; 2. A 18 éven aluli segédmunkások, valamint korra való tekintet nélkül, a csizmadia, magyar-szabó, szítás, gubás, timár és a harmadik pontban fel nem sorolt minden más iparág-beli segédmunkásokra nézve heti 8 koroná-

ban és végre 3. Az építészeti iparral foglalkozó u. m.: ács, kőműves, kőfaragó, lakatos, asztalos, bádogos, szobafestő, mázó; továbbá a borbély, fodrász, kalapos, férfi és női szabó, aranyműves, órás, könyvkötő, könyv- és könyvnyomdász, rézműves, kocsigyártó, kovács, kerékgyártó, mészáros, hentes, kéményseprő, esztergályos, cipész, pék, kosárfonó, cukrász, németzsücs és kárpitos segédmunkásokra nézve heti 9 koronában. A táppénzek, valamint temetkezési járulékok is, az életbeléptetés idejétől kezdve, az újonnan megállapított átlagos heti munkabérek arányában lesznek megállapítva és folyósítva.

— **Ki akar postagyakornok lenni?** A kassai m. kir. posta és táviró igazgatósági kerületben 15 gyakornokjelöltre van szükség, mely állásokra az igazgatóság pályázatot hirdet. Pályázhatuak azok, a kik középisikolát vagy ezzel egyenrangú más tanintézetet érettségi vizsgálaton sikeresen végeztek, 18 ik életévüket betöltötték és magyar állampolgárok. A kérvények f. é. július hó 31-ig a kassai igazgatósághoz nyújtandók be. A felfogadott gyakornok-jelöltek esküt pótló fogadalmat tesznek s két korona napi-díjban részesülnek. Az illetők azután szept. 1-én saját költségükön Budapestre, illetve Zágrábra fognak áthelyeztetni a tisztképző tanfolyam szabályszerű hallgatására.

— **Nápoly.** A vidámság városa, honnan száműzték a gondot, melynek őrege, ifja csak a jelennek él, hol a legflegmatikusabb angol turista és a legzordabb német professzor is mosolygós orczával lőt-fut az utcákon, hol utonállók módjára csikarják ki az idegen pénzt, de azt is oly kedvesen cselekszik meg, hogy még akkor sem hargasztunk rájuk, mikor hazatérőben már csak épen-épen a vasuti bilétára hagytak pénzt a tárczájukban. . . Ezt a karakterisztikus várost, a maga rikító színű házaival, háromszáz templomával, történelmi nevezetességű középpételeivel, pompás parkjaival, páratlan szép keretben; a tenger, a tűzokádó Vezuv, a mindig havas hegylánczok közepett, — tehát egész Nápolyt és vidékét, teméntelen házaival, utcáin a nyüzsgő alakok sokaságával, — festette meg csodálatos, igazi német buzgósággal, roppant tekintélyével, megkapó plasztikával, — egy müncheni festőkből álló konzorcium. A tájképrészletet — a művészi körökben nálunk is jól ismert Schönchen Zsigmond, a figurális részt Feischer Fülöp festő tanár, az ismert bécsi császári jubilaris kép megalkotója festette. Főléve a pódiumra, egy délszaki növényzettel teli, gyönyörű park előtt találjuk magunkat, mögötte a sima tenger kékje terül el, a háttérben a sűrű füstöt okádó, félelmetes tűzhányó. Jobbról szinte kőből épült házaknak tetsző utcza szeli át a képet: a világhírű nápolyi korzó, rajta tarka öszveviszességben ezernyi ember: csuhás barátok, haramiaképű lazzaronik, rongyos utcza-gyerkőczök, meg elegáns hölgyek, urak. Tolakodva, hőmpölyögve. A korzó fölött szinte ott párázik, a rongyos sátrakban árult gyümölcsök kimondhatatlan édes, erős illata. Minden élőknek látszik itt és szinte magunknak is kedvünk kerekedik, hogy leszálljunk az előttünk épült utczára és a kép alakjai közé álljunk, hogy újra végigsétáljunk a felejthetetlen emlékü korzón. — Odább jönnek a legkülönösebb formájú, színű házak ezerszámra, mindenütt virág, gyümölcs és — rongy. Mikor végire értünk a képnek, újra elülről kezdjük a nézelődést, mert ez a kép nem enged el magától, itt órák hosszat kell elülni, hogy minden szépséget végigélvezzük. Hogy aztán még teljesebb legyen az illúzió, az ügyes kezű Schönchen olyan pompás előteret épített a képhez, azt sem tudjuk már, vajjon nem igazi városban jártunk-e mi? — Annyi való igaz, hogy szebb látnivaló régen nem volt Budapestem.

— **Uj telefonelőfizetők.** Julius elsejével a következő hivataloknál és cégeknek kapcsol-

tatott be a helybeli távbeszélő: kir. törvényszék 59. sz. a., kir. törvényszéki vizsgáló bíróság 61. sz. a., Baumgarten Dániel nagy- és kis-kereskedése külön-külön 37, illetve 48. szám alatt.

× **Egy jóházból való fru Szelényi és Társa könyvnyomdájában tanuloul felvétetik.**

INNEN-ONNAN.

× **Sok a szegény.** Különösen nálunk sok a szegény és ott döngetik egyre a rendőrség ajtait a nyomoruság sápadt arczu, szárnalmas alakjai. — Kapni nem igen kapnak valamit, mert szegények vagyunk mi is. Ujabban országosan rendezik a szegényügy nagy kérdését. A 7 éven felüli egyénekről, kik segélyezésre szorulnak, az illetőségi és tartózkodási község köteles gondoskodni, hét éven aluli közellátásra szoruló gyermekek ügyét az országos betegápolási alap terhére rendezi. A humánus egyesületek minden lehető elkövetnek, hogy a szegényügy nehéz kérdésének megoldásához némileg hozzájárulhassanak és így sokat tesz a „Fehérkereszt országos lelenczházegyesület” is.

× **A gyorsaság rekordja.** A „Daily Mail” című angol napilap, a Garet Central vasutal szerződést kötött, mely utóbbi kötelezte magát, hogy a bur háborn tartamára külön expresszúság-vonatot indít Londnából Manchesterbe, mely a nevezett lap példányait fogja a vidékre szállítani. Ez a vonatszolgálat a múlt évi november havában kezdődött. A vonat a 331 kilométer ntat, 3 óra 28 perc alatt, tehát óránként csaknem 100 kilométer utat tett meg. Voltak azonban vonalszakaszok, hol 120 kilométer sebességgel haladt. Sőt Leicester és Notigkam között 40 kilométer távolságon át a sebesség 135 kilométerre emelkedett. Ez volt a gőzmozdonyal eddig elért legnagyobb gyorsaság.

Kávéház rendőri felügyelet alatt.

A miskolci rendőrség egy éjjeli kávéházat a hazard és hamis kártyajáték megakadályozása miatt felügyelet alá vett.

A. és B. (egyik márványasztalnál ülnek, beszélgetnek).

A. Borzasztó ez a pinczér, már harmadszor kérek tőle egy pohár vizet.

B. Ne bánsd szegényt, nem látod milyen szárnalmas blatt.

A rendőrök: (kibúvnak az asztal alól.) Micsoda? Blatt? Előre! Be a duttyiba, majd ott blattozhatnak. (Rövid ellenkezés után a két vendéget elhurcolják.)

C. és D. (egy másik márványasztalnál ülnek.)

C. Tudsz valami ujságot?

D. Hogyne, Miskolczon újra alakul egy bank!

A rendőrök: (egy titkos ajtón kilépnek a falból.) Micsoda? bank? Előre! befelé! (A két vendéget elviszik.)

(A jelenetek ismétlődnek, végre csak egyetlen vendég marad a kávéházban)

Az utolsó vendég: Pinczér kérem a kabátomat, a mint látom a pártnerem nem jön el s így a billiárdozásnak mára: fucs!

A rendőrök: (leereszkednek a padlásról és a vendéget bekísérik.)

A kávé: (felsehajt) Istenem, hiszen én így bankrót leszek!

A rendőrök: (kilépnek a senéltő automából és a kávést elhucsolják.)

A pinczerek: Még csak háromnegyed tizenegyre . . .

A rendőrök: (kibújnak a kemenczelyukból) . . . Jön egy ász ugy-e? Előre csak szépen befele! A pinczereket is bekísérik és gyakorolják a felügyeletet.

Tanügy.

A zárda falai között.

— Tornavizsga és kézimunka kiállítás. —

Igen, zárda vá tettek e hó 25-én a miskolci ev. ref. felsőbb leányiskolát. Bezárták a nagy, nehéz kapukat. Rendőrök álltak őrt, hogy oda illetéktelen személyek, különösen pedig diákok be ne mehessenek. Miért zárták be azokat a kapukat? Azért, mert ott az intézetben a fent jelzett napon délután 4 órakor olyan esemény történt, a mi nem minden napon esik meg és a melyeket nem tanácsos minden embernek megnézni.

De hát mi történt? Az intézet növendékei akkor tartották tornavizsgájukat; akkor mutatták be az erőművészet és testgyakorlat terén tett előhaladásukat. A négy felső osztály növendékei közül 180-an léptek a perronra. A diák-kisasszonyoknak az az impozáns csoportja, festői szép egyenruhában gyönyörű látványt nyújtott. Egy tündéri hadsereg, mely Seigeti Benedek Gyula tornatanár vezényszavára oly remek gyakorlatokat és mutatványokat végzett, hogy azt még a katonák is megbámulhatták volna. A felvonulás, igazodás, kanyarodás, nyitódás, azután a rudon, kötélén mászás és az ugrás mind kitünően sikerült. Hát még mikorfa- és vasbotokkal fölfegyverkezve glédába állottak, úgy néztek ki, mint az amazonok, mikor háboruba készülnek.

¶ Szinte megdöbbenéssel néztünk rájuk. Ha ezek most megharagudnának, úgy elvernék a t. cz. publikumot, legalább annak férfitagjait, hogy no . . . De nem történt semmi baj. Seigeti Benedek Gyula tornatanár vezényszava a szabályos korlátok közt tartotta őket s az izomfejlesztő gyakorlatment, mint a karikacsapás. Kitünő tornász-kisasszonyok voltak: Nozdrovitzky Ilona, Buz Róza, Kálmánchey Emma, Igaz Juliska, György Jolán, Klein Róza, Ruttkay Irén, Knoblauch Ottilia és Csordás Margit.

Az intézet vizsgái az egész héten folytak, mely idő alatt nagy közönség tekintette meg a kézimunka kiállítást. Mi magunk nem vagyunk e téren szakértők; de a megjelent női közönség általánosan kifejezett véleménye alapján irhatjuk, hogy az intézetben a női kéz művészetének elemi részeitől kezdve a legtökéletesebb munkálatokig nyertek itten kiképzést. Ez a meglepő, szép eredmény Kenyeresy Mariska kézimunka tanítónő páratlan igyekezetét és ügybuzgalmát dicséri. A növendékek közül kézimunkában remekeltek:

Székelyhidy Margit, Czako Ilona, Schweitzer Klára, Kálmánchey Emma, Igaz Juliska, Nozdrovitzky Ilona, Buz Róza, György Jolán, és Scholtz Gizella.

Kosarak.

— Humoreszk. —

Irtta: Czenner Lajos.

Borzashaju, czvikkeres káplán ül íróasztala mellett, hibáztatva a sorsot, mely a tehetséges és rátermett férfiakat Gömbös-Szakajtón tartja skartban.

Erzi magában a tetterőt, melyet mi szereplési viszketegnek nevezünk irigy betűvetők.

— Dicsértessék a Jézus Krisztus! Egy kosárka almát hoznék tisztelendő ur. Talán sziveskedne egy misécskét mondani Istenben boldogult uramért.

Igy nyit be a jámbor parasztnéne egy kosár szép almával. A káplán mogorván elkapja a kosarat!

— Jól van.

Még volna talán mondani valója a nénének, de mogorva ábrázat elriasztja. Csendesen elsomfordál.

*

Perczegnek a tollak egyik napilap szerkesztőségében.

Kifogástalan tisztaságu krágliban, jól kifejelt hosszú szalónkabátban czilinderét kezében tartva a gömbös-szakajtói káplán áll dogál az ajtó mellett. Révedező szeme a falakon szerte függő feliratokra esik: „Csak röviden! Az idő pénz! Barátságos marasztalásoknak ne tessék hitelt adni!”

Öt perc is eltelik, míg végre valamelyik munkatárs felemeli fejét az írása mellől és száraz hangon kérdi:

— Mi tetszik?

Nem beszélek a lábával, gondolja magába a káplán ur.

— Hol van a szerkesztő ur?

— Nem ér rá. Tessék letenni a névjegyét.

A káplán ur kelleetlenül kiveszi a névjegyét és lehelyezi.

— Holnap ismét eljövök.

— Alászolgája.

*

Másnap sikerült a kéziratot átadni magának a szerkesztőnek. Az nyomban kiküldötte a tárczarovat vezetőjének.

A főtisztelendő ur re infecta visszatért Szakajtóra. Két heti türelmetlen várakozás után megkapta a szerkesztői üzenetet. Egy szóból állt:

— Papirkosár!

*

Hiába erőlködik, hiába stréberkedik, nem megy semmire. A szomszéd patronatusban megürül egy jó plébánia — ő kéri. A püspöki aulában változás ígérkezik — ő helyet kér. Pályázik a tanítóképezdei igazgatói tisztére. Mindenütt hiába.

Mindenütt — kosár.

*

Udvarolni kezd Gömbös-Szakajtó csinos földes asszonykának, a ki özvegy és református. A fiatal asszonynak tetszik, hogy a katolikus pap bomlik utána és kaczerkodik vele. Ez felbátorítja a káplánt. Eldobja magától a hitet és a reverendát és előáll mint kérő.

Az asszonyka hahotába tör:

— Oh, maga szerencsétlen. Hát azt hiszi, valaha tudnék szeretni egy kiugrott papot?

Ezt volt a legkeserűbb kosár.

*

Valami terményüzletben egy dijnok ül, szomorúan turkálva üres zsebeiben.

— Istenem, hét óra és nekem még itt kell körmölőnem azért a nyomorult havi husz forintért. És még azt sem tudom, mit vasorálok ma.

Milyen jól esnék most, ha belépne a szakajtói parasztnéne a kosár almával.

Most jó volna a kosár is, de már kosárra sem számíthatok.

CSARNOK.

Asszonyság.

Egy igen furcsa szerelmi család ez, melyben birói szóra léssen szükség és bár a szerelmi vétkekben mindenkori igen nemes motívumokat szokás keresni, a szerelmes csaló mindazonáltal meg fog bűnhődni.

De annak is igen ékes példája a becsületes Csép Viktor és az ura kedvesének a története, hogy igen — az égben köttetnek a házasságok, akár papilag, akár polgárilag veszik is ki a hitvesi társaságra elszánt párokból az ugynevezett „holtomiglant és holtodiglant”.

Az bizony így volt, az ég határozó bizonynyal, hogy Gömb István meglássa Viktort és Viktor Gömb Istvánt és megsugta Gömb Istvánnak ezt a szép gondolatot:

— De jó volna az a lány nékem.

Viktor se gondolt rosszat Istvánról.

*

Gömb Istvánról Viktor se gondolt rosszat, aki szivesen fogadta szegény munkás cseléd letére a jóra való fiut, aki igen tisztára és módos formába öltözködött.

Hát még mikor Gömb István, aki erős, széles vállu férfi, nyiltan vallá, hogy igen komoly és tisztességes szándékai vannak.

A becsületes Viktor meleg hajlandósággal felelt:

— Szép ez nagyon, Gömb ur, de én szegény cselédleány vagyok.

— Nem nézek én arra, csak a jóságára.

— Az is vagyok, — mondta a lány — nézze meg a könyvem.

— Sohse nézem én, több jó van írva a szemébe.

Ez szépen volt mondva.

A becsületes Viktor azonban arra is kíváncsi volt, hogy miből fognak aztán megélni?

Ez is igen fontos.

Gömb István erősen kihuzta magát és egy pár selymes virágos papucsot nyújtott át a jövendőbelijének:

— Ez az én műhelyemből való. A papucos nem cserél a csizmadiával.

Viktor nézegette a szép virágos papucsot és örvendezett a szívében és mondá:

— Ha megbecsül, jó leszek magának.

*

A becsületes cselédleány elbeszélte szép szerencsét az urnőnek, a ki igen szerette a hü, dolgos leányt. Egy papucos mester, fiatal is, józan és becsületes — ez igazán nagy szerencse egy jó munkásleánynak.

— Látod Viktor, — mondta az urnő — a becsületes leányt, hogy megtalálják.

A leány ezentul egészen megváltozott. Többet adott magára. Nem hordta parasztosan a haját. Kisasszonyos, puffos ujjú ingvállat csináltatott. Sárga czipellőt huzott. A kezeit többször megmosta, a körmeit is megtisztogatta. A piacra nem ment ki bekötött fejjel, mint azelőtt. Nem pajtáskodott többé a bérházbéli szolgálakkal. Azok nem hozzávalók már. — A zsákos boltosék Katija, a fehér arczu Lizi és a többiek utána szóltak: „De ki van nyalva valaki.”

A házmesterék ablakából nézték és rákállottak: „A király fia gyün érte.”

Viktor lenézte az irigységet és szóra sem méltatva ment odébb rátartó kevélykedéssel és tűzögette, varrogatta a kelengyét, minden öltésnél elgondolván szegény munkás lány letére:

— Irigyeljete, én mégis asszonyság leszek.

A becsületes Viktor iparosné asszonyság lesz, ez nem minden szegény munkásleánynak jut osztályrésziül. S ha zsbárus Korom Kata pávává változott, mert egy irodaszolga vette el feleségül, miért ne nagyozhatna Viktor, a szegény jó leány, a ki sohase álmódott arról, hogy ő asszonyság legyen. Az ő becsületes életéről való álma legföljebb csak egy fuvarosig vagy kocsisig terjedt . . .

A kocsisné, a fuvarosné, még az inasné se asszonyság, de a papucosné bizonynyal az asszonyság . . . S ez igen szép méltóság egy szegény munkásleánynak.

*

Szép fehér gyöngy-koszorut vettek a boldog paraszt leánynak, a kinek a menyasszonyi utját irigységgel nézték a munkásleányok a nagy bérház kapujából.

Az esküvő is módos volt, ahogy egy iparos-escüvőhöz illik.

Viktor kivette a takarékból a pénzecskejét. Sok pénze volt, kétszáz forint, a mit nyolcz évi munkája alatt gyűjtögetett, mint egy jóra való hangya.

Gömb István pedig aranyrojtos fekete-selyem nyakravalót kötött és fekete pantálója volt és fényes czipője. A mester ur nem mehet különb csizmában esküvőre.

Az aranyrojtos nyakravalót a menyasszony kötötte fel Istvánnak nyakára. Mialatt kötötte, a szemébe nézett. Mikor megkötötte, a vállára borult.

Az esküvő szép volt. Viktor tiszteletére tiz torta volt a nászslakoma asztalán, melynél ott ült a hü leány urnője is. S mikor vége volt, a három cigány is elvégezte a nótát, elvitte a kevély papucos a félnapos iparosné asszonyságot haza, a két szobás lakásba, melyet szépen bebutoroztak a Viktor pénzéből.

Viktortól így bucsuztak:

— Sok szerencsét, asszonyság.

Viktor, a szegény munkásleány könyezett.

*

Másnap Gömb István korán kelt és elment munkába.

Délben hazajött kifáradva. Átölelte az asszonyt, a ki csodálkozva nézett reá.

— István, mitől olyan meszes a kabátod?

— Hát ül le mellém, szépen, megmondom, — szólt szeliden Gömb István.

Leült mellé szépen az asszonyság és hallgatott. A férfi megindulva beszelt:

— Az én ruhám, Viktor, a munkától ilyen piszkos . . .

— Csak nem mésszel csináljátok a papucsot — nevetett az asszonyság.

Gömb István nagyon nyelte a szót; míg egyszer csak szemébe nézett az asszonynak és ezt mondta:

— Nem tudom, mi lesz a szavad arra, amit mondok.

— Ugyan mit?

— Csak Viktor — mondta ünnepelesen a férfi — azt mondom neked, hogy Gömb

István megcsalt téged . . . de szerelemből cselekedte . . .

— Megcsaltál?

— Nem vagyok én papucsos, Viktor . . .

— Hát mi vagy? — kiáltott egy nagyot Viktor, aki elsápadt az ijedtségtől.

István felelt:

— Szegény napszámos ember vagyok, követ hordok.

Viktor ellökte és sirva kiabált:

— Csaló! Csaló!

A csaló elhalványodva nézte a meszes munkás ruhájában, amint a csalódott munkás leány leborult az ágyra és panaszosan kiabált:

— Csaló! Hiszen akkor nem illet meg engem az asszonyság tisztesség . . .

Letépte az asszonyság főkötőt a fejről és a földhöz vágta.

Gömb István szomorúan kapargatta a meszet a kabátjáról és nem tudott rá mit felteni.

*

A király unokája lemondott a fejedelmi rangról és feleségül ment egy kis tisztességeshez, ez is a tizenkilencedik század végén történt és Csépi Viktor, becsületes napszámos-leány is most sirdogált a bíró előtt panaszával, hogy az asszonyság címet elvesztette, Gömb István megcsalta, az összegyűjtött pénzeckéjéből olyan szép lakodalmat csinált, mind elköltötték és Gömb István csak egy komisz napszámos, aki meszet habar és köveket hord.

Büntessék meg a csalót!

Gömb Istvánt kérdezték:

— Miért hazudott?

Gömb István is egészen modern férfiú és ezt mondta:

— A szerelmes embernek szabad hazudni.

*

A királyi leány még együtt él boldogan a kis tiszttel, de Csépi Viktor elvált a meszes kabátos napszámostól.

B. A.

Közgazdaság.

— Borsodvármegye állategészségügye a múlt héten. *Veszélyesség*: egri járás. Ostoros 1 u., miskolci járás. Diós-Győr 1 u., Szirma-Bessenyo 1 u. — *Takonykór és bőrféreg*: miskolci járás Miskolcz v. 1 u., szendrői járás Nyomár 1 u. — *Rühkór*: szendrői járás, Hangács 1 t. *Sertésorbáncz*: egri járás Alsó-Ábrány 7 u., mezőcsáthi járás. Gelej 9 u., Mező-Csáth 1 u., Nagy-Mihály 6 u., Nemes-Bikk 1 u., Tisza-Tarján 1 u., szendrői járás Hangács 1 u. — *Sertésvész*: egri járás Cserépfalu 3 u., Sály 1 u. mezőcsáthi járás. Dorogma 1 u., Emőd 1 p., Igricz 6 u., Mező-Csáth 10 u., miskolci járás Diósgyőr 6 u., Kisgyőr 5 u., ózdi járás., Csermely 1 u., szendrői járás, Abod 2 u., Debréte 4 u., Edelény 4 u., Rakacza 3 u., Szentpéter 3 u., szent-péteri járás, Alacska 5 u., Berente 9 u., Mályinka 3 u., Sajó-Kazincz 3 u., Sajó-Szent Péter 5 u., Szilvás 1 u., Visnyó 1 u.

VASUTI MENETREND.

A vonatok **érkeznek** Miskolcra.
A tiszai pályaudvarra.

Nap szaka	Óra	Percz	A vonat neve	Honnan?
Éjjel	12	34	sz. v.	Ujhelyről
	1	31	sz. v.	Kassáról
	2	06	sz. v.	Budapestről
Dél-előtt	6	54	T.sz.v.	Forró-Éncsről
	6	20	v. v.	Budapestről
	6	35	T.sz.v.	Szerencsről
	8	4	v. v.	Tornáról
	9	14	sz. v.	Bánrévéről s Dobsináról
	9	25	gy. v.	Ujhelyről
	9	31	gy. v.	Kassáról
Délután	9	23	sz. v.	Fülekről
	10	53	gy. v.	Budapestről
	12	37	sz. v.	Debrecenből
	12	52	sz. v.	Budapestről
	1	40	sz. v.	Fülekről göm. p. u.
Este	1	50	sz. v.	Budapestről
	2	56	sz. v.	Ujhelyből
	3	16	sz. v.	Kassáról
	5	42	gy. v.	Kassáról
	5	52	gy. v.	Ujhelyből

A vonatok **indulnak** Miskolcra.
A tiszai pályaudvarról.

Nap szaka	Óra	Percz	A vonat neve	Hová?
Éjjel	12	54	sz. v.	Budapestre
	1	56	sz. v.	Budapestre
	2	50	sz. v.	Kassára
	3	24	sz. v.	Ujhelybe s Debreczenbe
Dél-előtt	3	37	sz. v.	Bánrévére és Dobsinára
	6	53	sz. v.	Fülekre
	6	25	v. v.	Tornára
	9	38	gy. v.	Budapestre
	11	12	sz. v.	Fülekre
Délután	11	05	gy. v.	Ujhelybe
	11	19	gy. v.	Kassára
	12	45	sz. v.	Budapestre
	1	04	sz. v.	Kassára
	2	12	sz. v.	Ujhelybe
	1	25	v. v.	Tornára
Este	3	11	sz. v.	Budapestre
	3	26	sz. v.	Fülekre
	3	31	sz. v.	Budapestre
	3	36	sz. v.	Debreczenbe
	6	02	gy. v.	Budapestre
Este	6	30	gy. v.	Ujhelybe
	6	37	gy. v.	Kassára
	6	57	sz. v.	Fülekre

Néger-czipőfénymáz

a legjobb magyar gyártmányu fénymáz.

Pótoljuk ezen kitünő gyártmányúval a külföldi behozatalt, mely a 700,000 koronát meghaladja.

7-10

Mintákkal szolgál:

Temesvári Első gyűjtő- és vegy-technikai gyár részv.-társaság

Képviselve

Kovács Herman által
Miskolczon.

Kiadó.

Deák (Szinház) utcán

Egy bolthelyiség

azonnal kiadó.

Értekezhetni lehet Horváth-u. 8. sz. alatt a tulajdonosnénál.

Ugyanott egy fűthető

fürdő-kád és egy mosó-gép eladó.

BÁRDOS VILMOS fényképészeti és festészeti műterme.

10-12

Ezelőtt VÁNCZA EMMA.
MISKOLCZON, Sötét-kapu.

Elvállal: a fényképészetbe vágó összes munkálatokat.

Nagyításokat bármily nagyságig. — Csoport és tableaux képeket.

Platin-, aquarell és olaj-festményeket.

Különlegesség gyermek felvételekben.

Utánrendelések a legrégebbi lemezekről is

elfogadtatnak.

Felvételeket egész napon át bármily időjárás alkalmával eszközölök.

ÉKSZER-ÜZLET ELADÁS.

Miskolczon, a Széchenyi-utcában 52 év óta fennálló

ékszer, arany és ezüstáru raktáramat

feloszlatom.

A még raktáron meglevő ékszereket, arany és ezüstműveket gyári áron alól is elárusítom.

Az üzlet akár áruval, akár áru nélkül is átadó.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos BAUM IGNÁTZ FIA ezégnél.